

OSNOVNA ŠOLA ŠOŠTANJ

Koroška cesta 7, 3327 Šoštanj

MLADI RAZISKOVALCI ZA RAZVOJ ŠALEŠKE DOLINE

RAZISKOVALNA NALOGA
PRISELJENCI IN UČENJE SLOVENSKEGA JEZIKA

Tematsko področje: SLOVENSKI JEZIK

Avtorici:

Leja Jelenko, 9. razred

Eva Kučič, 9. razred

Mentorica:

mag. Aleksandra Gačić, univ. dipl. prof. zgo. in slov.

Šoštanj, 2012

Raziskovalna naloga je bila opravljena na Osnovni šoli Šoštanj.

Mentorica: mag. Aleksandra Gačić, univ. dipl. prof. zgo. in slov.

Datum predstavitve:

KLJUČNA DOKUMENTACIJSKA INFORMACIJA

II

- ŠD Osnovna šola Šoštanj 2012
- KG Priseljenci/učenje jezika/ravni znanja jezika/tuje pisave
- AV JELENKO, Leja, KUČIŠ, Eva
- SA GAČIĆ, Aleksandra
- KZ 3320 Velenje, SLO, Koroška 62 a
- ZA Šolski center Velenje, Medpodjetniški izobraževalni center
- LI 2012
- IN PRISELJENCI IN UČENJE SLOVENSKEGA JEZIKA
- TD Raziskovalna naloga
- OP V, 59 s., 23 grafov
- IJ SL
- JI SL
- AI Delo obravnava priseljence in učenje slovenskega jezika. Da pa bi le-ti lažje živeli in se sporazumevali z ostalim prebivalci Republike Slovenije, je za njih organiziran brezplačni tečaj slovenskega jezika na osnovni ravni, ki je financiran s strani Ministrstva za notranje zadeve, ki črpa sredstva iz Evropskega sklada. V uvodu raziskovalne naloge so predstavljeni pogoji, pod katerimi lahko priseljenci pridejo v Republiko Slovenijo. Sledi seznam držav, katerih državljani ne potrebujejo vize za vstop v Slovenijo. Samo jedro naloge obravnava gradivo, ki se uporablja na tečaju, najpogostejše napake, pisma, ki so jih napisali udeleženci tečaja, ter dve anketi in njuno analizo. Za primerjavo so analizirani tudi testi slovenskih državljanov, ki so za namen raziskovalne naloge reševali enak test kot priseljenci. Za primerjavo so navedene tudi različne abecede, ki jih udeleženci uporabljajo v svojem jeziku.

KAZALO	III
Ključna dokumentacijska informacija	II
Kazalo	III
Kazalo grafov	IV
Kazalo prilog	V
1 UVOD	1
2 PREGLED OBJAV	2
3 METODOLOGIJA	3
4 IZSLEDKI IN RAZPRAVA	4
4.1 PRISELJENCI IN POGOJI ZA PRIHOD V REPUBLIKO SLOVENIJO	4
4.1.1 Vstop v RS zaradi turističnega, poslovnega, osebnega namena za državljane tretjih držav	4
4.1.2 Vstop državljana tretje države zaradi zaposlitve ali dela, študija, združitve družine in drugih upravičenih razlogov	4
4.1.3 Vstop državljana tretje države, ki ima v drugi državi članici EU status rezidenta za daljši čas in njegovih družinskih članov	7
4.1.4 Osebno delovno dovoljenje	8
4.2 SEZNAM DRŽAV, KATERIH DRŽAVLJANI NE POTREBUJEJO VIZUMA ZA SLOVENIJO	9
4.3 STANDARDNE RAVNI ZNANJA JEZIKA	12
4.4 IZPIT IZ SLOVENŠČINE NA OSNOVNI RAVNI	19
4.4.1 PISNI DEL	19
4.4.2 USTNI DEL	19
4.4.3 STANDARDI ZNANJA – OSNOVNA RAVEN	21
4.4.4 REZULTATI TESTOV	22
4.4.4.1 POGOSTE NAPAKE	24
4.5 LITERATURA, KI SE UPORABLJA ZA UČENJE SLOVENSKEGA JEZIKA	25
4.6 PISMA UDELEŽENCEV	29
4.7 ANKETI	37
4.7.1 ANKETA 1	37
4.7.1 ANKETA 2	47
4.8 ABECEDA UDELEŽENCEV TEČAJA SLOVENŠČINE	54
5 SKLEP	56
6 POVZETEK	57
7 ZAHVALA	58
8 SEZNAM LITERATURE	59
9 PRILOGE	

KAZALO GRAFOV	IV
Graf 1: Starost	37
Graf 2: Spol	37
Graf 3: Stopnja izobrazbe	38
Graf 4: Vaš status v RS	39
Graf 5: Vaše državljanstvo	39
Graf 6: Kje ste izvedeli za možnost udeležbe na tečajih?	40
Graf 7: Na upravni enoti so mi nudili potrebne informacije, ki sem jih potreboval v zvezi z obiskovanjem tečaja.	41
Graf 8: Menim, da je znanje slovenskega jezika pomemben dejavnik za življenje v Sloveniji	41
Graf 9: Menim, da je poznavanje zgodovine in kulture Slovenije pomemben dejavnik za življenje v Sloveniji	42
Graf 10: Tečaja slovenskega jezika sem se udeležil	43
Graf 11: Ali bi se tečaja slovenskega jezika udeležili tudi v primeru, če bi ga morali financirati sami?	44
Graf 12: Z osvojenim znanjem na tečaju se bom lažje sporazumeval v slovenskem jeziku	44
Graf 13: Tečaj je izpolnil moja pričakovanja	45
Graf 14: Na katerih področjih življenja v Sloveniji, poleg učenja slovenskega jezika, bi po vašem mnenju potrebovali organizirano obliko pomoči?	45
Graf 15: Kje najpogosteje iščete informacije, ki jih potrebujete pri urejanju različnih življenjskih situacij (npr. na področju šolanja, zaposlovanja, stanovanjska problematika itd.)	46
Graf 16: Spol	47
Graf 17: Starost	47
Graf 18: Kateri jezik govorite?	48
Graf 19: Kako dolgo že govorite slovensko?	49
Graf 20: Zakaj živite v Sloveniji?	50
Graf 21: Ali se vam zdi jezik težek?	51
Graf 22: Zakaj ste se odločili za tečaj slovenščine?	52
Graf 23: Kakšna se vam zdi Slovenija?	53

KAZALO PRILOG

V

Priloga 1: ANKETNI VPRAŠALNIK

Priloga 2: ANKETA 2

Priloga 3: Obrazec ZRSZ-TUJ-1

1 UVOD

Po uspešno izdelani raziskovalni nalogi lansko leto s področja zgodovine sva se z mentorico mag. Aleksandro Gačić na nagradnem izletu pogovarjali o njenem delu. Ko nama je zaupala, da večino svojega časa posveti poučevanju priseljencev, ki se želijo naučiti slovenskega jezika, se nama je to področje zdelo dobra tema za raziskovalno nalogo. Tako sva se lotili dela. Najprej sva med lanskimi poletnimi počitnicami obiskali eno izmed skupin in poslušali predavanje, ki se nama je zdelo zelo zanimivo. Nato sva malo pobrskali po internetu, da bi se pozanimali, kaj zanimivega lahko izveva o tujcih in o samem tečaju slovenskega jezika, ki jim je namenjen.

Tako sva v raziskovalni nalogi skušali čim boljše predstaviti, za kakšen tečaj gre, kaj na tečaju počnejo, kako težek je zanje slovenski jezik, kako se ga učijo, kakšen je test itn. Izvedli sva tudi dve anketi, da bi lažje predstavili strukturo udeležencev, njihove razloge za bivanje v Sloveniji in udeležbo na tečaju ter njihovo mnenje o samem tečaju in o Sloveniji.

Tečaj, ki ga v raziskovalni nalogi predstavljava, traja 180 ur in je za priseljence brezplačen, saj ga financira Ministrstvo za notranje zadeve skupaj z Evropsko unijo. Toda udeleženci so lahko samo državljani tretjih držav, kar pomeni, da ne smejo biti državljani katere od držav iz Evropske unije.

2 PREGLED OBJAV

1. Kern Zagožen, Petra, Slovenci, slovenska kultura/zgodovina v učbenikih slovenščine za tujce, diplomsko delo, Ljubljana, 2008.
2. Tavčar, Simona, Pomen državljanstva za družbeno in jezikovno integracijo priseljencev iz tretjih držav v slovensko družbo, Diplomsko delo, Ljubljana, 2011.
3. Lutar Ivanc, Aleksandra, Slovnica v učbenikih za tujce, diplomsko delo, diplomsko delo, Ljubljana, 2000.
4. Zazijal, Aleksandra, Tečaj slovenskega jezika po programu za integracijo tujcev kot dejavnik v procesu integracije priseljencev v Slovenijo, Diplomsko delo, Ljubljana, 2010.
5. Dernovšek, Monja, Ilustracije učbenika in delovnega zvezka za začetni pouk slovenskega jezika in kulture v tujini, Diplomsko delo, Ljubljana, 2004.
6. Stojin, Sanja, The analysis of vocabulary teaching in Slovene FL course books and in English FL course books, Analiza obravnave besedišča v učbenikih slovenščine za tujce in angleščine za tujce, diplomsko delo, Ljubljana, 2011.
7. Pirih Svetina, Nataša, Ponikvar, Andreja, Slovenska slovnica za tujce - kaj imamo, kaj pa bi?, v: Hrvatsko-slovenski slavistički skup (3; 2006; Opatija), Treći hrvatsko-slovenski slavistički skup, Tretje hrvaško-slovensko slavistično srečanje, Opatija 7. i 8. travnja 2006, uredila Anita Peti-Stantić, Zagreb, 2009, str. 35–53.
8. Ferbežar, Ina, Prvi rezultati izvajanja izobraževalnega programa Slovenščina za tujce, v: Andragoški center Republike Slovenije, Leto 1992–2009, Andragoški center Slovenije, 1992-2009, str. 31–33.
9. Ferbežar, Ina, Slovenščina za tujce, izobraževalni program za odrasle, v: Slovenski slavistični kongres, Evropsko leto jezikov, Sodobna slovenska književnost, Slovenski slavistični kongres, Nova Gorica in Gorica, 5.–7. oktober 2001, Slavistično društvo Slovenije, Ljubljana, 2002, str. 200–202.
10. Ferbežar, Ina, Pirih Svetina, Nataša, Izobraževalni programi. Izobraževanje odraslih. Slovenščina za tujce, Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport, Zavod RS za šolstvo, Ljubljana, 2002.
11. Žele, Andreja, Osnove slovenskega jezika za srbske bralce, v: Jezik in slovstvo, Slavistično društvo Slovenije, Ljubljana, 2002, str. 178–179.

3 METODOLOGIJA

Delo je zasnovano kot teoretična in analitična raziskovalna naloga z uporabo metode raziskovanja, zbiranja informacij, metode anketiranja in analize.

V prvem koraku gre za iskanje literature in virov: pregled gradiva v knjižnicah in na internetu.

Drugi korak zajema zbiranje podatkov: prebiranje literature in sprotno izpisovanje gradiva.

V tretjem koraku gre za sestavo ankete, njeno izvedbo in analizo.

V zaključnem koraku gre za obdelavo podatkov in oblikovanje teksta.

4 IZSLEDKI IN RAZPRAVA

4.1 PRISELJENCI IN POGOJI ZA PRIHOD V REPUBLIKO SLOVENIJO

4. 1. 1 Vstop v RS zaradi turističnega, poslovnega, osebnega namena za državljane tretjih držav

Tujec mora imeti za vstop v Slovenijo poleg veljavne potnega lista tudi vizum. Če tujec za vstop v državo ne potrebuje vizuma, vstopa pa zaradi namena, predvidenega za izdajo vizuma, lahko v RS vstopa z veljavnim potnim listom in v njej prebiva največ 90 dni v šestih mesecih.

Kot tujec se smatra tisti, ki ni državljan EU. Tujec si mora pridobiti vizum pred vstopom v državo.

Tujec, ki je nedovoljeno vstopil v Slovenijo, nezakonito prebiva v državi in jo mora takoj zapustiti. Tujec, ki ne zapusti ozemlja Slovenije prostovoljno, se iz države prisilno odstrani. Za prekršek se tujca lahko kaznuje z denarno kaznijo.¹

4. 1. 2 Vstop državljan tretje države zaradi zaposlitve ali dela, študija, združitve družine in drugih upravičenih razlogov

Tujec, ki je državljan tretje države in namerava prebivati v Sloveniji zaradi zaposlitve ali dela, študija, združitve družine, drugih utemeljenih razlogov in kot tujec slovenskega rodu, mora za vstop in bivanje v Sloveniji pridobiti dovoljenje za prebivanje. Prvo dovoljenje za začasno prebivanje mora pridobiti pred vstopom v državo, razen v izjemnih primerih, določenih z zakonom. Izjema pod določenimi pogoji pa velja za raziskovalce, visokošolske učitelje ali visokošolske sodelavce z dovoljenjem za prebivanje za raziskovalca, visokošolskega učitelja ali visokošolskega sodelavca, izdanim v drugi državi članici EU; žrtve trgovine z ljudmi; imetnike modre karte EU, izdane v drugi državi članici EU in njihove družinske člane; žrtve nezakonitega zaposlovanja; tuje študente, ki so v drugi državi članici

---

¹ Kaj potrebuje tujec za vstop v Republiko Slovenijo?, <http://e-uprava.gov.si/e-uprava/dogodkiPrebivalci.euprava>, pridobljeno 13. Decembra 2011, 13.35 h.

EU prebivali na podlagi dovoljenja za začasno prebivanje zaradi študija; tujce, ki v RS prebivajo na podlagi vizuma za dolgoročno bivanje; rezidente za daljši čas v drugi državi članici EU in njihove družinske člane, tujce, katerim je v RS dovoljeno zadrževanje.²

Posebnosti pri območju krajevne pristojnosti:

Pristojni organ za izdajo prvega dovoljenja za začasno prebivanje v RS je upravna enota, na območju katere namerava tujec prebivati. Prvo dovoljenje za začasno prebivanje zaradi zaposlitve ali dela, opravljanja raziskovalnega dela ali izobraževalnega dela na področju visokega šolstva, opravljanja sezonskega dela in zaradi čezmejnega opravljanja storitev z napotenimi delavci in visokokvalificirane zaposlitve (modra karta EU), lahko izda tudi upravna enota, kjer je sedež delodajalca oziroma raziskovalne organizacije ali visokošolskega zavoda ali kjer se opravlja dejavnost.

Prvo dovoljenje za začasno prebivanje v RS se lahko izda samo kot dovoljenje za začasno prebivanje. Prošnjo za izdajo dovoljenja mora vložiti tujec, ki namerava prebivati v RS. V primerih, ki so navedeni v nadaljevanju, lahko vloži prošnjo tudi druga fizična ali pravna oseba.

Tujcu se prvo dovoljenje za začasno prebivanje v RS izda kot dovoljenje za začasno prebivanje v RS v obliki izkaznice dovoljenja za prebivanje z biometričnimi podatki podobe obraza in dveh prstnih odtisov imetnika dovoljenja za prebivanje.

Za izdajo dovoljenja za začasno prebivanje je potrebno plačati takso za vlogo v višini 4,21 EUR in takso za izdajo dovoljenja za začasno prebivanje v višini 33,61 EUR, torej skupaj upravno takso v višini 37,82 EUR.

V primeru izdanega dovoljenja za prebivanje je potrebno plačati tudi tiskovino izkaznice dovoljenja za prebivanje v višini 12,00 EUR.³

---

² Kaj potrebuje tujec za vstop v Republiko Slovenijo?

³ Kaj potrebuje tujec za vstop v Republiko Slovenijo?

4. 1. 3 Vstop državljana tretje države, ki ima v drugi državi članici EU status rezidenta za daljši čas in njegovih družinskih članov

Država članica EU podeli tujcu status rezidenta za daljši čas, če državljan tretje države pet let zakonito in neprekinjeno prebiva na ozemlju države članice.

Rezident za daljši čas in njegovi ožji družinski člani, ki imajo v drugi državi članici EU dovoljenje za prebivanje, lahko vstopijo v RS z veljavnim potnim listom in dovoljenjem za prebivanje, izdanim v drugi državi članici EU. Rezident za daljši čas zase in za svoje družinske člane zaprosi za izdajo dovoljenja za začasno prebivanje pri upravni enoti, na območju katere prebivajo. Rezident za daljši čas in njegovi družinski člani lahko prebivajo na območju RS brez dovoljenja za prebivanje tri mesece od dneva vstopa v državo, oziroma do poteka veljavnosti dovoljenja, če je ta krajša. Če želijo na območju RS prebivati dlje, mora rezident za daljši čas zase in za svoje družinske člane, pred pretekom dovoljenega prebivanja, zaprositi za izdajo dovoljenja za začasno prebivanje.

Prošnji za izdajo dovoljenja za začasno prebivanje morajo biti priložena naslednja dokazila: veljavni potni list, katerega veljavnost mora biti najmanj tri mesece daljša od nameravanega prebivanja v RS, dokazilo o ustreznem zdravstvenem zavarovanju, ki krije najmanj nujne zdravstvene storitve v RS, dokazilo o zadostnih sredstvih za preživljanje, mesečno najmanj v višini osnovnega zneska minimalnega dohodka v RS in potrdilo iz kazenske evidence matične države.

Prošnji za izdajo dovoljenja za prebivanje so rezident za daljši čas in njegovi družinski člani dolžni priložiti tudi ustrezno fotografijo, ki kaže njihovo pravo podobo in dati dva prstna odtisa za njihov digitalni zajem (to ne velja za tujca mlajšega od 6 let in za tujca, ki zaradi zdravstvenih razlogov ne more dati nobenega prstnega odtisa).

O vloženi prošnji za izdajo dovoljenja za začasno prebivanje upravna enota ali diplomatsko predstavništvo ali konzulat RS v tujini, kjer je bila prošnja vložena, izda potrdilo, ki velja kot dovoljenje za začasno prebivanje do dokončne odločitve o prošnji.⁴

---

⁴ Kaj potrebuje tujec za vstop v Republiko Slovenijo?

4. 1. 4 Osebno delovno dovoljenje

Tujci se praviloma lahko zaposlijo ali delajo v RS le **pod pogojem, da imajo delovno dovoljenje**. Nekatere kategorije tujcev pa imajo prost dostop na slovenski trg dela.

Delovno dovoljenje se najpogosteje izda na vlogo delodajalca kot dovoljenje za zaposlitev ali dovoljenje za delo in omogoča tujcu le delo oziroma zaposlitev pri točno določenem delodajalcu - vlagatelju. V posebej določenih zakonskih primerih pa **lahko za delovno dovoljenje zaprosi tudi tujec sam in pridobi osebno delovno dovoljenje**, ki mu v času veljavnosti **omogoča prosto izbiro zaposlitve oziroma dela**, razen v primeru osebnega delovnega dovoljenja za samozaposlitev, ki je izdano le za ta namen. Osebno delovno dovoljenje z veljavnostjo treh let, osebno delovno dovoljenje za posebne kategorije tujcev in osebno delovno dovoljenje na podlagi mednarodne pogodbe tujcu omogočajo, da se zaposli pri kateremkoli delodajalcu ali se samozaposli.⁵

Osebno delovno dovoljenje z veljavnostjo treh let lahko pridobi:

1. družinski član begunca ali tujca z dovoljenjem za stalno prebivanje, ki ima veljavno dovoljenje za začasno prebivanje, zaradi združitve družine;
2. samozaposleni tujec, ki je v RS samozaposlen in na tej podlagi prijavljen v socialno zavarovanje zadnjih 22 mesecev ter je vpisan v poslovni register in ima plačane davke in prispevke; vlogo lahko vloži najprej 60 dni pred iztekom veljavnosti osebnega delovnega dovoljenja za samozaposlitev in najkasneje 30 dni po izteku veljavnosti osebnega delovnega dovoljenja za samozaposlitev;
3. tujec z najmanj poklicno izobrazbo ali pridobljeno nacionalno poklicno kvalifikacijo v RS in dnevni delovni migrant, ki sta bila v zadnjih 24 mesecih najmanj 20 mesecev zaposlena v RS in na tej podlagi prijavljena v socialno zavarovanje; vlogo lahko vložita najprej 60 dni pred iztekom veljavnosti delovnega dovoljenja in najkasneje 30 dni po izteku veljavnosti delovnega dovoljenja, na podlagi katerega sta bila zaposlena;
4. tujec, ki je zadnji letnik šolanja končal v RS in pridobil najmanj visokošolsko izobrazbo, če si v roku dveh let od pridobljenega naziva najde delodajalca ali se samozaposli;

---

⁵ Kaj potrebuje tujec za vstop v Republiko Slovenijo?

5. tujec, ki je v Sloveniji zaključil program raziskovalnega dela in si v roku enega leta najde delodajalca ali se samozaposli;
6. družinski član tujca iz prejšnje točke, ki ima veljavno dovoljenje za začasno prebivanje, zaradi združitve družine;
7. družinski član tujca, ki mu je bilo v RS izdano dovoljenje za začasno prebivanje zaradi opravljanja raziskovalnega dela, ki ima veljavno dovoljenje za začasno prebivanje, zaradi združitve družine.

Osebno delovno dovoljenje z veljavnostjo treh let se lahko:

- enkrat **podaljša** za eno leto, če je bil tujec zadnjih šest mesecev pred vložitvijo vloge za podaljšanje zaposlen ali samozaposlen in na tej podlagi prijavljen v socialno zavarovanje v RS;
- **ponovno pridobi** z veljavnostjo treh let, pod enakimi pogoji kot pri prvi vlogi.⁶

Osebno delovno dovoljenje za posebne kategorije tujcev lahko pridobi:

1. prosilec za mednarodno zaščito - devet mesecev po vložitvi prošnje za mednarodno zaščito: osebno delovno dovoljenje se izda za čas treh mesecev z možnostjo podaljševanja za čas treh mesecev;
2. oseba z začasno zaščito: osebno delovno dovoljenje se izda za čas trajanja statusa osebe z začasno zaščito;
3. žrtev trgovine z ljudmi in žrtev nezakonitega zaposlovanja: osebno delovno dovoljenje se izda za čas veljavnosti dovoljenja za prebivanje.⁷

---

⁶ Kaj potrebuje tujec za vstop v Republiko Slovenijo?

⁷ Kaj potrebuje tujec za vstop v Republiko Slovenijo?

4. 2 SEZNAM DRŽAV, KATERIH DRŽAVLJANI NE POTREBUJEJO VIZUMA ZA SLOVENIJO

I. IMETNIKI NAVADNIH POTNIH LISTOV

1. Države

ALBANIJA - do 90 dni (velja le za imetnike biometričnih potnih listov⁸)

ANDORA - do 90 dni

ANTIGVA IN BARBUDA - do 90 dni

ARGENTINA - do 3 mesecev

ARUBA - do 3 mesecev

AVSTRALIJA - do 90 dni

BAHAMI - do 90 dni

BARBADOS - do 90 dni

BOLGARIJA - do 90 dni

BOSNA IN HERCEGOVINA - do 90 dni (velja le za imetnike biometričnih potnih listov)

BRAZILIJA - do 90 dni

BRUNEJ - do 90 dni

ČILE - do 90 dni

ČRNA GORA – do 90 dni

EL SALVADOR - do 90 dni

GVATEMALA - do 90 dni

HONDURAS - do 90 dni

HRVAŠKA - do 3 mesecev

ISLANDIJA - do 3 mesecev

IZRAEL - do 3 mesecev

JAPONSKA - do 90 dni

KANADA - do 90 dni

KOREJA (REPUBLIKA) - do 90 dni

KOSTARIKA - do 90 dni

---

⁸ Biometrični potni list, Tako imenujemo [potni list](#), ki ima vstavljen brezkontaktni čip z biometričnimi podatki o lastniku potnega lista. Za zaščito čipa so uporabljeni kriptografski postopki.

MAKEDONIJA – do 90 dni

MALEZIJA - do 90 dni

MAVRICIUS - do 90 dni

MEHIKA - kot turisti do 3 mesecev, z namenom poslovnega potovanja pa največ do enega meseca

MONAKO - do 3 mesecev

NIKARAGVA - do 90 dni

NIZOZEMSKI ANTILI - do 3 mesecev

NOVA ZELANDIJA - do 90 dni

PANAMA - do 90 dni

PARAGVAJ - do 90 dni

ROMUNIJA - do 90 dni

SAN MARINO - do 90 dni

SEJŠELI - do 90 dni

SINGAPUR - do 90 dni

SRBIJA – do 90 dni

ST. KITTS IN NEVIS - do 90 dni

URUGVAJ - do 90 dni

VENEZUELA - do 90 dni

ZDRUŽENE DRŽAVE AMERIKE - do 90 dni

2. Posebne regije

HONG KONG – samo imetniki potnih listov specialne administrativne regije (SAR) Hong Kong - do 90 dni

MACAO – samo imetniki potnih listov specialne administrativne regije (SAR) Macao - do 90 dni

TAJVAN – do 90 dni (samo imetniki potnih listov Tajvana, ki vsebujejo identifikacijsko številko imetnika)

II. IMETNIKI DIPLOMATSKIH, SLUŽBENIH, URADNIH ALI POSEBNIH

POTNIH LISTOV TER LAISSEZ-PASSER (šteje se, da so v to kategorijo

vključeni tudi državljani držav, ki so naštetih v točki I.)

ALBANIJA – do 90 dni za diplomatske in službene potne liste

AZERBAJDŽAN - do 90 dni za diplomatske potne liste

BOLIVIJA - do 90 dni

BOSNA IN HERCEGOVINA – do 90 dni za diplomatske in službene potne liste

EGIPT - do 90 dni - diplomatski, službeni in posebni potni listi

EKVADOR - do 90 dni – diplomatski potni listi

FILIPINI - do 3 mesecev

JAMAJKA - do 90 dni - diplomatski potni listi

JUŽNA AFRIKA - do 120 dni

KAZAHSTAN - do 90 dni za imetnike diplomatskih potnih listov

KITAJSKA - do 90 dni

KUBA - do 3 mesecev

MALDIVI - do 90 dni - diplomatski potni listi

PERU - do 90 dni – diplomatski in službeni potni listi

RUSKA FEDERACIJA - do 90 dni – diplomatski potni listi

TAJSKA - do 90 dni – diplomatski in službeni potni listi

TUNIZIJA - do 90 dni – diplomatski in službeni potni listi

TURČIJA - do 90 dni

UKRAJINA - do 90 dni – diplomatski potni listi

ZDRUŽENI NARODI - do 90 dni imetniki diplomatskih in službenih potnih listov ter prepustnic LAISSEZ-PASSE⁹

---

⁹ Seznam držav, ki ne potrebujejo vizumov,
http://www.mzz.gov.si/fileadmin/pageuploads/konzulara/Tujci_vstop_v_Slovenijo_brez_vizumov_slo.pdf,
pridobljeno 15. januar 2012, 9.04 h

4.3 STANDARDNE RAVNI ZNANJA JEZIKA

Raven znanja	Poslušanje/govorjenje	Branje	Pisanje
A 1 Preživetvena raven	Razume preprosta navodila in lahko omejeno sodeluje v osnovnih vsakodnevnih pogovorih na predvidljivo temo. Zna zastaviti preprosta vprašanja in razume preproste odgovore.	Razume kratka, stvarna sporočila, navodila in informacije.	Zna izpolniti osnovne obrazce, v katerih se zahteva osebne podatke, ter prepisati ali napisati kratka sporočila (zapiske), ki vključujejo podatke o času, datumu in kraju.
A2 Vmesna raven	Zna preprosto izraziti mnenje in zahteve v znanih kontekstih. Zna se spontano vključiti v pogovor.	Razume osnovne informacije, javne oznake, preproste obrazce, osebna pisma, opise in lahko sledi enostavnim navodilom. Razume preprosta, s slikovnim gradivom opremljena besedila.	Zna izpolniti obrazce in pisati kratka in preprosta pisma, sporočila ali prošnje.
B1 Sporazumevalni prag	Zna omejeno izraziti mnenje o abstraktnih in specializiranih zadevah ali svetovati v zvezi z znanimi temami, razume navodila ali javne oglase. Lahko sodeluje v vsakdanjem pogovoru.	Razume stvarne informacije in članke, če se nanašajo na znano področje. Razume bistvo besedil, ki se nanašajo na njegovo strokovno ali študijsko področje.	Zna napisati pisma in rutinske dopise ali si delati zapiske o predvidljivih zadevah.
B2 Višja raven	Lahko sodeluje pri pogovoru o različnih temah.	V besedilu lahko na hitro prepozna relevantne informacije in natančno razume navodila.	Zna si delati zapiske, medtem ko nekdo govori, in pisati pisma.
C1 Raven učinkovitosti	Lahko učinkovito sodeluje na sestankih, delovnih srečanjih in seminarjih na svojem strokovnem področju; tekoče vzdržuje vsakdanji pogovor, uporablja abstraktne izraze.	Razume večino zapisanih besedil. Zna brati dovolj hitro, da lahko sledi besedilu na akademski ravni.	Zna se izbrano izražati, obvlada poslovno dopisovanje in si dela natančne zapiske.
C2 Raven mojstrstva	Lahko govori o kompleksnih in občutljivih zadevah in svetuje o njih, razume pogovorni jezik.	Razume katerikoli zapisano besedilo ne glede na temo ali zvrst.	Zna pisati pisma o katerikoli zadevi in si delati popolne zapiske na sestankih, delovnih srečanjih in seminarjih.

Povzetek opisov ravni znanj na področju A: SOCIALNI STIKI IN TURIZEM

Raven znanja	Poslušanje/govorjenje	Branje	Pisanje
A 1 Preživetvena raven	Zna postaviti preprosta vprašanja po dejstvih in razume odgovore, ki so izraženi v preprostem jeziku.	Razume preproste informacije, sporočila in navodila.	Zna napisati zelo preprosto sporočilo. Zna izpolniti večino obrazcev, v katerih se sprašuje po osebnih podatkih.

A2 Vmesna	V znanih situacijah zna v	Razume stvarne informacije, npr.:	Zna napisati preprosto pismo, v
------------------	---------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

raven	preprostem jeziku izraziti, kaj mu je všeč in kaj ne. Zna se vključiti v pogovor.	etikete na embalaži, standardne menije itd.	katerem posreduje osebne podatke.
B1 Sporazumevalni prag	Omejeno zna izraziti mnenje o abstraktnih temah ter razume različna mnenja o isti stvari. Znajde se v običajnih situacijah, povezanih s potovanji.	Razume bistvo člankov v časopisih, če se poroča o dejstvih, informacije v turističnih brošurah in pisma, ki izražajo osebno mnenje.	Zna napisati pisma na omejeno število predvidljivih tem, ki se nanašajo na osebne izkušnje. Zna pisati zahvale, sožalja, čestitke.
B2 Višja raven	Lahko sodeluje v daljšem pogovoru na različne teme, npr. o poklicnih in osebnih izkušnjah, aktualnih dogodkih ipd. Zna izraziti mnenje o abstraktnih in specifičnih kulturno-civilizacijskih temah in ga utemeljiti.	Razume podrobne informacije, npr.: širok spekter kulinaričnih izrazov v restavracijah, izraze in okrajšave v oglasih, razume navodila za uporabo, v časopisnem članku loči mnenje od informacije.	Zna napisati večino pisem v zvezi z nastanitvijo. Zna izraziti mnenje in napisati razloge zanj.
C1 Raven učinkovitosti	Dlje časa zna vzdrževati priložnostni pogovor in razpravljati o abstraktnih in kulturno-civilizacijskih temah, pri tem se izraža tekoče in raznoliko.	Razume kompleksno izražena mnenja in utemeljitve v dnevno-informativnem tisku. Razume opise in razlage npr. na muzejskih panojih.	Zna napisati najrazličnejša pisma.
C2 Raven mojstrstva	Zna spretno govoriti tudi o kompleksnih in občutljivih temah.	Pri iskanju nastanitve natančno razume najemno pogodbo, npr. tehnične podrobnosti, in sklepa o pravnih posledicah. Podrobno razume navodila za uporabo zdravil.	O večini zadev, o katerih piše, se zna izbrano izražati.

Opisi ravni znanja na področju A: Socialni stiki in Turizem – pregled tematskih področij in dejavnosti

TEMATSKO PODROČJE	DEJAVNOST	OKOLJE	ZAHTEVANA SPORAZUMEVALNA DEJAVNOST
Potovanje	Prihod v deželo potovanje po deželi usmerjanje najem	Letališče, pristanišče, železniška/avtobusna postaja, ulica, garažna hiša, potovalna agencija, agencija za najem vozil	Poslušanje/govorjenje, branje, pisanje (izpolnjevanje obrazcev)
Vsakodnevno preživetje	Nastanitev v hotelu	Hoteli, prenočišče z zajtrkom itd.	Poslušanje/govorjenje, branje, pisanje (izpolnjevanje obrazcev)

	Prehranjevanje v gostinskih lokalih	Restavracije, samopostrežne restavracije (menze, restavracije)	Poslušanje/govorjenje, branje
--	-------------------------------------	--	-------------------------------

		s hitro pripravljeno hrano itd.)	
	Nakupovanje	Samopostrežne trgovine in druge trgovine, tržnica	Poslušanje/govorjenje, branje
Ogled znamenitosti	Pridobivanje informacij izleti, ogledi	Turistični urad, potovalna agencija, turistične znamenitosti (spomeniki), mesta, kraji	Poslušanje/govorjenje, branje
Druženje	Vsakdanja srečanja druženje z ljudmi zabava	Lokali, zabave, šole, hoteli, kampi, restavracije, dom, zunaj doma	Poslušanje/govorjenje
Osebni stiki (na daljavo)	Dopisovanje (e-pošta, SMS, pisma, razglednice), telefon	Dom in zunaj doma	Poslušanje/govorjenje (telefoniranje), branje, pisanje
Vsakodnevno preživetje	Najem začasnega bivališča (stanovanje, soba, hiša)	Posredniki, agencije, zasebni najemodajalci	Poslušanje/govorjenje, pisanje (izpolnjevanje obrazcev)
	Namestitév	V študentski skupnosti, študentskem domu ali pri družini	Poslušanje/govorjenje, branje, pisanje (pisma)
	Uporaba bančnih in poštних storitev	Banka, pošta, menjalnica	Poslušanje/govorjenje, branje, pisanje
Zdravje	Preventiva, kurativa	Lekarna, zdravnik, zdravstveni dom, ambulanta, bolnišnica, zobozdravnik	Poslušanje/govorjenje, branje
Nujne storitve – reševanje težav	Ukrepanje v primeru težav (nesreče, bolezni, kriminal, pokvarjen avto itd.)	Javni in zasebni prostori (bolnišnica, policijska postaja, hotelska soba itd.)	Poslušanje/govorjenje, branje
Mediji, kulturne in družbene prireditve	Gledanje televizije, filmov, obisk gledališča, poslušanje radia, branje časopisov, revij	Dom, kino, gledališče, vozilo	Poslušanje/govorjenje, branje

Povzetek opisov ravni znanj na področju B: DELO

RAVEN ZNANJA	POSLUŠANJE/GOVORJENJE	BRANJE	PISANJE
A 1 Preživetvena raven	Razume preproste odgovore.	/	/
A 2 Vmesna raven	Zna preprosto izraziti potrebe pri svojem delu, preprosto izraziti in utemeljiti mnenje o znanih, predvidljivih temah. Razume preprosta navodila in vsakdanja sporočila ter jih posreduje.	Razume kratko poročilo o znani temi, če je napisano jasno in v preprostem jeziku in če je njegova vsebina predvidljiva. Razume kratek, preprost opis izdelka s svojega strokovnega področja, če ne vsebuje nepredvidljivih podrobnosti.	Sodelavcu zna napisati preprosto prošnjo. Zna napraviti zapiske za lastno uporabo.

B 1 Sporazumevalni prag	Strankam v okviru svojega strokovnega področja lahko svetuje o preprostih zadevah.	Razume bistvo nerutinskih pisem in teoretičnih člankov na svojem strokovnem	Zna si delati razumljive zapiske na sestankih, delovnih srečanjih in
--------------------------------	--	---	--

	Lahko sprejema zapletenejša sporočila. V svojem delovnem okolju zna izraziti svoje vsakdanje potrebe. Zna zastaviti konkretna, stvarna vprašanja in razume preproste odgovore nanje.	področju. Razume standardno pismo svojega delovnega področja. Razume navodila, postopke ipd. s svojega delovnega področja.	seminarjih, na katerih je vsebina znana in predvidljiva. Zna zabeležiti vsakdanje naročilo ali prevzem blaga. Zna izdelati razumljive zapiske na sestanku ali seminarju, če je predmet pogovora predvidljiv in znan. Zna pisati rutinske dopise.
B 2 Višja raven	Zna prevzeti in posredovati večino sporočil. Zna natančno podati informacije in izraziti potrebe pri svojem delu. V konkretnih zadevah lahko omejeno sodeluje na sestankih. Zna izraziti svoje mnenja in ga omejeno utemeljevati.	Razume večino korespondence, poročil in besedil (ki se nanašajo na konkretne izdelke), s katerimi se sreča pri svojem delu. Obvlada rutinsko dopisovanje. Razume bistvo nerutinskih. Dopisov. Razume splošen pomen teoretičnih člankov s svojega strokovnega področja.	V okviru svojega dela zna pisno izraziti povpraševanje po blagu, storitvah idr. Zna izdelati razumljive in točne zapiske na sestanku ali seminarju, če je predmet pogovora predvidljiv in znan.
C 1 Raven učinkovitosti	Učinkovito lahko sodeluje na sestankih, delovnih srečanjih in seminarjih s svojega delovnega področja. Zna argumentirati za kaj in proti čemu. Na svojem strokovnem področju zna natančno podati informacije in reševati težave. Zna utemeljiti, in če je potrebno, tudi dokazati potrebo po določenih storitvah.	Razume večino dopisov. Razume vsebino večine poročil pri svojem delu. V navodilih razume podrobnosti v zvezi z opozorili, nasveti, delovnimi razmerji.	Obvlada transakcije, ki zadevajo naročanje in dobavo blaga oz. storitev. Zna napisati večino dopisov, si delati zapiske in pisati poročila.
C 2 Raven mojstrstva	Zna svetovati/delati s kompleksnimi, občutljivimi ali spornimi zadevami, kot so npr. pravne in finančne zadeve, če ima zanje ustrezna posebna znanja.	Razume poročila in članke, s katerimi se sreča pri svojem delu. Natančno razume korespondenco tudi v zvezi s pravnimi zadevami, pogodbami itd. Razume kompleksna poročila pri svojem delu; v njih razume podrobnosti in sklepa tudi o posledicah.	Zna si delati popolne in natančne zapiske in hkrati sodelovati na sestanku, delovnem srečanju ali seminarju. Znajde se v različnih običajnih in manj običajnih situacijah, ki predvidevajo strokovne storitve. Zna sestaviti zapisnik sestanka.

Opisi ravni znanja na področju B: DELO – pregled tematskih področij in dejavnosti

ZADEVA	DEJAVNOST	OKOLJE	ZAHTEVANA JEZIKOVNA DEJAVNOST
Storitve, povezane z delom	Povpraševanje po storitvah, povezanih z delom. Ponujanje storitev, povezanih z delom.	Delovno okolje Delovno okolje	Poslušanje/govorjenje, pisanje Poslušanje/govorjenje, pisanje
Sestanki in seminarji	Sodelovanje na sestankih in seminarjih	Delovno okolje	Poslušanje/govorjenje, pisanje (zapiskov)
Uradne predstavitve	Predstavitve, prikaz	Delovno okolje	Poslušanje/govorjenje, pisanje (zapiskov)
Uradne korespondence	Razumevanje in pisanje pisem, dopisov, sporočil, e-pošte itd.	Delovno okolje	Branje, pisanje
Daljša uradna poročila	Razumevanje in pisanje poročil	Delovno okolje	Branje, pisanje
Javno dostopne informacije	Pridobivanje informacij iz opisov izdelkov, strokovnih publikacij, oglasov, spletnih strani	Delovno okolje	Branje
Navodila	Razumevanje sporočil/obvestil (npr. o varnosti). Razumevanje in pisanje navodil (npr. v priročnikih)	Delovno okolje	Branje, pisanje
Telefon	Klicanje in sprejemanje telefonskih klicev, sprejemanje sporočil, zapisovanje sporočil	Delovno okolje	Poslušanje/govorjenje, pisanje

Opisi ravni znanja na področju C: ŠTUDIJ – pregled tematskih področij in dejavnosti

ZADEVA	DEJAVNOST	OKOLJE	ZAHTEVANA JEZIKOVNA DEJAVNOST
Organizacija študija	Načrtovanje študija, konzultacije, roki za oddajo pisnih izdelkov	Predavalnica, razred/učilnica, čitalnica, kabinet, pisarna	Poslušanje/govorjenje, branje, pisanje
Predavanja, govori, prikazi, predstavitve	Spremljanje predavanja, diskusije, predstavitve, prikazi	Predavalnica, razred/učilnica, laboratorij itd.	Poslušanje/govorjenje, pisanje

Predavanja, govori, prikazi, predstavitev	Spremljanje predavanja, diskusije, predstavitev, prikazi	Predavalnica, razred/učilnica, laboratorij itd.	Poslušanje/govorjenje
Seminarji in praktične vaje	Sodelovanje na seminarjih in pri praktičnih vajah	Učilnica/razred, čitalnica	Poslušanje/govorjenje, pisanje
Učbeniki, članki itd.	Zbiranje informacij	Čitalnica, knjižnica itd.	Branje/pisanje (zapiski)
Pisni izdelki	Pisanje esejev/pisnih izpitov, seminarskih nalog	Čitalnica, knjižnica, kabinet, predavalnica itn.	Branje
Poročila	Pisanje poročila	Čitalnica, laboratorij	Pisanje
Navajanje virov	Iskanje informacij in dostop do njih (npr.: iz računalniške baze, knjižnice, slovarja itn.)	Knjižnica, raziskovalni center itd.	Branje, pisanje

Povzetek opisov ravni znanj na področju C: ŠTUDIJ

Raven znanja	Poslušanje/govorjenje	Branje	Pisanje
A 1 Preživetvena raven	Razume osnovna navodila v zvezi z uro in datumom pouka, številkami učilnic in osnovna navodila za reševanje nalog. Zna vprašati po osnovnih informacijah in razume kratke odgovore.	Zna prebrati osnovna navodila in navodila v zvezi z uro in datumom in krajem pouka in osnovna navodila za reševanje nalog.	Zna prepisati uro, datum in kraj z obvestili na tabli ali oglasni deski.
A2 Vmesna raven	Zna postavljati preprosta vprašanja in razume preproste odgovore. Zna preprosto izraziti svoje mnenje. Lahko sledi preprostim predstavitvam in prikazom.	Razume preprosta besedila s svojega študijskega področja, če so ponazorjena s slikovnim gradivom.	S table lahko prepiše različne informacije.
B1 Sporazumevalni prag	Razume učiteljeva ali predavateljeva navodila v zvezi s poukom in nalogami. Razume bistvo predavanja.	Razume vse stvarne informacije v zvezi s študijem, ki jih napišejo učitelji ali predavatelji. Razume bistvo poenostavljenega besedila v učbeniku ali članku.	Ob predavanju zna ob nareku zapisati nekaj informacij. Iz preprostih virov zna delati zapiske. Zna napisati kratek in preprost sestavek ali opis. Zna napisati preprosto poročilo o eksperimentu ali opravljenih vajah.
B2 Višja raven	Zna predstaviti znano temo in odgovoriti na	V besedilu zna poiskati relevantno	Zna si delati zapiske, ki jih kasneje lahko

	predvidljiva vprašanja ali vprašanja po dejstvih. Aktivno sodeluje na predavanju.	informacijo in razume glavne točke v besedilu. Razume večino besedil s svojega študijskega področja. Sledi temeljnim idejam v izvlečkih.	uporabi (pri pisnem izpitu, seminarski nalogi itn.). zna predstaviti svoje mnenje. Zna preprosto utemeljevati.
C1 Raven učinkovitosti	Lahko sledi abstraktni argumentaciji, npr.: tehtanju alternativnih možnosti, sklepanju. Sledi predavanju. Loči bistvene informacije od nebistvenih. Zna vprašati po podrobnostih.	Zna uporabljati večino učbenikov, člankov itd. s svojega strokovnega področja in zna ovrednotiti njihov pomen. Bere dovolj hitro, da lahko zadosti zahtevam akademske ravni.	Zna napisati daljši pisni sestavek z razvidnim sporočilom.
C2 Raven mojstrstva	Razume smisel šal in kulturno pogojene namige. Lahko predava, pri čemer je predavanje dobro strukturirano. Zna učinkovito parafrazirati in povzemati. Zna dobro predstaviti in utemeljiti svoje mnenje.	Hitro in zanesljivo lahko pridobi informacije iz kateregakoli vira. Hitro in zanesljivo lahko oceni primernost vira.	Med predavanjem ali vajami dela popolne in natančne zapiske. Zna učinkovito parafrazirati in povzemati. Zna dobro strukturirati pisni sestavek, predstaviti in utemeljiti svoje mnenje. Zna izbrati zvrst (slog) in vsebino, ki ustreza nalogi.

¹⁰ Opisi ravni jezikovnega znanja, The Alte Can Do Statements – A Slovene Version, Universitas publishing house, Krakow 2004, str. 10–19.

4.4 IZPIT IZ SLOVENŠČINE NA OSNOVNI RAVNI

Izpit iz znanja slovenščine na osnovni ravni je namenjen odraslim, katerih prvi jezik ni slovenščina, potrebujejo pa javno veljavno listino o znanju slovenščine kot drugega jezika za zasebne ali uradne namene (npr. za pridobitev slovenskega državljanstva).

Izpit iz slovenskega jezika na osnovni ravni je sestavljen iz štirih enakovrednih delov: trije so pisni, eden pa ustni.

4.4.1 PISNI DEL

- **Razumevanje govorjenih besedil:** kandidat posluša različna govorjena avtentična besedila in ob njih odgovarja na vprašanja ali izbira med že danimi odgovori (30 minut).
- **Razumevanje zapisanih besedil:** kandidat prebere tri ali štiri krajša zapisana avtentična besedila in ob njih odgovarja na vprašanja v zvezi z njihovo vsebino, besednim zakladom in podobno (30–40 minut).
- **Tvorjenje pisnega besedila:** kandidat dopolnjuje stavke in po navodilih napiše dve kratki besedili za vsakdanjo rabo, npr. razglednico, prošnjo ipd. (45 minut).

4.4.2 USTNI DEL

- Sestavljajo ga:
  - **splošni pogovor**,
  - **pogovor na izbrano temo** (ob sliki),
  - **igranje vlog**.
- Kandidat se o izbranih temah pogovarja z izpraševalcem pred dvema članoma komisije (15–20 minut).

Izpit se ocenjuje, kot določata Izpitni katalog v programu Slovenščina za tujce in Pravilnik o izvajanju izpitov. V skupni oceni vsak del prinese četrtno točk, končna ocena pa je opisna, in sicer: **odlično opravil/a (5), zelo dobro opravil/a (4), dobro opravil/a (3), zadovoljivo opravil/a (2), ni opravil/a (1)**.

Kandidat opravi izpit na osnovni ravni, če je pri vseh štirih delih izpita ocenjen pozitivno (pri vsakem delu doseže najmanj 60 % točk oz. oceno zadovoljivo).

Kandidat izpita ne opravi, če katerikoli od treh izpitnih pol pri pisnem delu izpita pusti prazno ali če pri ustnem delu izpita ne odgovarja na vprašanja oz. ne izvede izpitnih nalog.

Izvajalci izpitov

Izpiti iz slovenščine na vseh treh ravneh se pripravljajo in izvajajo v Izpitnem centru Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik Filozofske fakultete v Ljubljani.

Izpit na osnovni ravni je mogoče opravljati tudi na katerikoli od 12 zunanjih izvajalcev po vsej Sloveniji:

- Andragoški zavod Maribor
- Cene Štupar, center za permanentno izobraževanje, Ljubljana
- Jezikovni center DOBA Maribor
- Ljudska univerza Ajdovščina
- Ljudska univerza Koper
- Ljudska univerza Kranj
- Ljudska univerza Krško
- Ljudska univerza Postojna
- Ljudska univerza Velenje
- UPI – Ljudska univerza Žalec
- Zasavska Ljudska univerza Trbovlje
- Zavod za izobraževanje in kulturo Črnomelj¹¹

---

¹¹ Izpit iz slovenščine na osnovni ravni, http://www.centerslo.net/l2.asp?L1_ID=3&L2_ID=19&LANG=slo, pridobljeno 15. februar 2012, 14.18 h

4.4.3 STANDARDI ZNANJA – OSNOVNA RAVEN

Govorci se znajdejo v osnovnih življenjskih okoliščinah.

- Razumevanje govornih besedil:
  - ✓ Omejeno razumejo sporočila v množičnih občilih (vremenska napoved, poročilo, krajše vesti, nasveti, intervjuji) ali po telefonu in znajo iz njih izluščiti temeljne informacije;
  - ✓ Razumejo osnovne vljudnostne obrazce (pozdravljanje, ogovor, vabilo, čestitka, zahvala) in se nanje ustrezno odzivajo;
  - ✓ V govornem besedilu prepoznajo temo in razumejo bistvo povedanega;
  - ✓ Znajo slediti preprostim navodilom;
  - ✓ Se ustrezno odzivajo na sogovorničeve potrebe, želje, namere;
  - ✓ Lahko sledijo vsakdanjemu pogovoru;
  - ✓ Če ne razumejo, znajo sogovornika prositi za ponovitev ali pojasnilo.
- Razumevanje zapisa besedil:
  - ✓ Razumejo krajša besedila: vesti, nasvete, pisma, ocene, obvestila, intervjuje, krajše članke, reportaže;
  - ✓ V besedilih razumejo temeljne informacije in znajo povzeti njihovo vsebino;
  - ✓ Razumejo nekatere podrobnosti in jih znajo sporočiti;
  - ✓ Znajo slediti preprostim zapisanim besedilom;
  - ✓ Besedilo znajo interpretirati tako, da izrazijo svoje mnenje o vsebini.
- Govorjenje:
  - ✓ Znajo pozdraviti, čestitati, izraziti in sprejeti povabilo, obljubiti, se opravičiti pohvaliti, se pritožiti;
  - ✓ Znajo pridobiti in dati informacije;
  - ✓ Znajo predstaviti sebe in druge, poimenovati in opisati vsakdanje predmete, osebe, pripovedovati o vsakdanjih dogodkih, poročati o svojih izkušnjah in doživetjih, opisati želje, upanje in cilje, načrtovati, podati kratka pojasnila, utemeljitve, izraziti svoja čustva, želje, interese, mnenje;
  - ✓ Znajo se počasi, a povezano pogovarjati o dobro znanih stvareh;
  - ✓ Pogovor znajo začeti, nadaljevati, prekiniti ali končati;
  - ✓ Ustrezno se odzivajo na govorne spodbude sogovornikov;
  - ✓ Če ne razumejo, znajo sogovornika prositi za ponovitev ali pojasnilo;
  - ✓ Znajo dajati navodila;

- ✓ Svoj izgovor približujejo standardni izreki;
  - ✓ Njihovi govorni prispevki so ustrezni glede na naslovnika, namen in vsebino;
  - ✓ Obvladajo pravila vljudnosti in menjave vlog ter znajo izraziti različne sporazumevalne namere.
- Pisanje:
- ✓ Znajo zapisati kratko sporočilo, razglednico, izpolniti obrazec;
  - ✓ Znajo tvoriti daljša besedila za praktično rabo: življenjepis, pismo, prošnjo, pritožbo;
  - ✓ Poznajo nekatere preprostejše uvodne in sklepne formule pri pisanju pisem, čestitk;
  - ✓ Besedila, ki jih tvorijo, so ustrezna glede na naslovnika, namen in vsebino;
  - ✓ Pri pisanju besedil obvladajo skladenjsko preprostejše rešitve (enostavčne povedi);
  - ✓ Poznajo osnovna pravila zapisovanja velike začetnice in uporabljajo končna ločila.¹²

4.4.4 REZULTATI TESTOV

Udeleženci tečaja že na samem tečaju včasih pišejo teste, ki so podobni tistim, ki jih čakajo na izpitu za pridobitev slovenskega državljanstva. V eni izmed skupin smo vsakih 60 ur izvedle preverjanje s testi in v 180 urah pridobile naslednje rezultate:

DRŽAVA	TEST	OCENA	TEŽAVE
Bosna in Hercegovina	1. test	dobro (3)	- zamenjan besedni red
	2. test	prav dobro (4)	- težave pri sklanjanju
	3. test	prav dobro (4)	- uporablja besedišče svojega jezika (bosanski jezik) - izpušča črko j
Bosna in Hercegovina	1. test	odlično (5)	- zamenjan besedni red
	2. test	odlično (5)	- uporablja v namesto u
	3. test	odlično (5)	- zamenjava predloga s/z
Bosna in Hercegovina	1. test	odlično (5)	- dvojina
	2. test	odlično (5)	- predlogi
	3. test	prav dobro (4)	- izpuščanje črke j

---

¹² Izpit iz slovenščine na osnovni ravni, http://programoteka.acs.si/PDF/slo_za_tujce.pdf, pridobljeno 14. februar 2012, 18.10 h

			- zamenjan besedni red
Bosna in Hercegovina	1. test 2. test 3. test	dobro (3) prav dobro (4) prav dobro (4)	- zamenjan besedni red - uporaba narečja - uporaba besedišča svojega jezika - predlogi
Republika Kosovo	1. test 2. test 3. test	prav dobro (4) dobro (3) prav dobro (4)	- zamenjava u in v - napake pri ženski sklanjatvi - predlogi - zamenjan besedni red
Republika Kosovo	1. test 2. test 3. test	prav dobro (4) odlično (5) prav dobro (4)	- zamenjan besedni red - zamenjava o in u pri ženski sklanjatvi - predlogi - uporaba narečnih besed
Rusija	1. test 2. test 3. test	odlično (5) odlično (5) odlično (5)	- zamenjan besedni red - predlogi - uporaba besedišča svojega jezika (ruščina) - dvojina
Bosna in Hercegovina	1. test 2. test 3. test	zadostno (2) dobro (3) prav dobro (4)	- premalo napisano - zamenjava 1. in 2. osebe - moška sklanjatev - uporaba besedišča svojega jezika (bosanski jezik) - vikanje

Enak test sta rešila tudi učitelja naše šole in učenka 9. razreda. Oba učitelja bi dobila oceno odlično 5. En učitelj je imel nekaj težavic z ločili, drugi učitelj bi prav tako dobil oceno odlično 5, a se je tudi njemu izmuznil en ?. Učenka 9. razreda bi sicer pisala odlično 5, a je imela težave z izpuščanjem besed, črk, pisanjem skupaj ali narazen. Zaključimo lahko, da se tudi mi, ki smo naravni govorci slovenskega jezika lahko motimo in da slovenski jezik za tujce ni tako enostaven.

4.4.4.1 POGOSTE NAPAKE

Razumljivo je, da so se pri testih pojavljale napake, zato smo jih za primer nekaj izpisale:

Oseba 1 (KRS):

Ko sem vzela denarni co za plačat, mogoče tam mi je padla tudi potni list nisem ga videla.
Zaradi moče trebuha bolečine ni je mogla prišlu v šolo.

Ko sem vzela denarni-co in želela plačat ~~iza plačat~~, mi je mogoče tam ~~mi je~~ pad~~ella~~ tudi potni list in ga nisem ~~ga~~ videla. Zaradi moč~~ne~~ ~~trebuha~~ bolečine v trebuhu ni je mogla ~~prišlu priti~~ v šolo.

Oseba 2 (KRS):

Prosim, da se mi jih upravičite izostanek moji hčeri. Če se upravičite izostanka zelo ti bom hvaležna.

Prosim, da se ~~mi jih ou~~pravičite izostanek moji hčeri. Če ~~se ou~~pravičite izostanke, vam boma zelo ~~ti bom~~ hvaležna.

Oseba 3 (RUS):

Upam, da to se ne bo ponovilo.
Sporočam vam, da te dni je bila bolna.

Upam, da se to ~~se~~ ne bo ponovilo.
Sporočam vam, da je te dni ~~je~~ bila bolna.

Oseba 4 (BiH):

Torba je usnja črne barve z dva otepa.
Moitel je bele barve in nije nou.

Torba je usnjena, a črne barve z dvemaa ~~otepanaramnicama~~.
Mobitel je bele barve in nije nov

4.5 LITERATURA, KI SE UPORABLJA ZA UČENJE SLOVENSKEGA JEZIKA

Tujci imajo na izbiro kar nekaj literature, učbenikov in priročnikov za učenje slovenskega jezika. V nadaljevanju je naveden seznam nekaterih najbolj pogostih:

1. Jug-Kranjec, Hermina: Slovenščina za tujce, učbenik za začetne in prve nadaljevalne tečaje slovenskega jezika
2. Pirih, Nataša: Slovenščina na koncu jezika, delovni zvezek za učenje slovenščine
3. Jenko, Elizabeta M., Pečnik, Daniela, Reichmayr, Michael, Zvočna čitanka za pouk slovenščine
4. Markovič, Andreja in drugi, Slovenska beseda v živo. [1], učbenik za začetni tečaj slovenščine kot drugega jezika
5. Markovič, Andreja in drugi, Slovenska beseda v živo 2, Delovni zvezek
6. Donaj, Vladimir: Dober dan, slovenščina!, Učbenik in delovni zvezek za pouk slovenskega jezika in kulture v tujini
7. Klepac, Marjanca, Pogač, Slavka, Slovenščina skozi letne čase, Učbenik in delovni zvezek za začetni pouk slovenskega jezika in kulture v tujini, Jesen
8. Markovič, Andreja in drugi, S slovenščino nimam težav, Učbenik za kratke tečaje slovenščine, nadaljevalna stopnja
9. Markovič, Andreja in drugi, Slovenska beseda v živo 2. učbenik za nadaljevalni tečaj slovenščine kot drugega/tujega jezika
10. Markovič, Andreja in drugi, Slovenska beseda v živo 3b, Učbenik za izpopolnjevalni tečaj slovenščine kot drugega/tujega jezika
11. Zobec, Metka, Pogovarjamo se
12. Šink, Jure: Audio course for beginners
13. Albretti, Andrea: Colloquial Slovene

Poleg vsega pa obstajajo tudi različne spletne strani, ki so tujcem v pomoč pri učenju in samih informacijah glede jezika. Navajamo le nekaj izmed teh:

<http://besana.amebis.si/pregibanje/>

<http://bos.zrc-sazu.si/>

<http://www.e-slovenscina.si>

<http://www.ff.uni-lj.si> itd.

Najpogosteje pa se uporabljata učbenika:

[Pirih Svetina, Nataša](#), [Ponikvar, Andreja](#), A, B, C --- 1, 2, 3, gremo. Učbenik za začetnike na kratkih tečajih slovenščine kot drugega ali tujega jezika, Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete, 2006.

[Petric Lasnik, Ivana](#), [Pirih Svetina, Nataša](#), [Ponikvar, Andreja](#), Gremo naprej. Učbenik za nadaljevalce na tečajih slovenščine kot drugega ali tujega jezika, Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2009.

Letos je izšel še učbenik z albanskim prevodom:

[Pirih Svetina, Nataša](#), [Ponikvar, Andreja](#), A, B, C --- 1, 2, 3, gremo. Učbenik za govorce albanščine na začetnih tečajih slovenščine kot drugega ali tujega jezika, Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2011.

V nadaljevanju sta predstavljena oba najpogosteje uporabljena učbenika za delo s tujci:

A, B, C... 1, 2, 3, GREMO

Učbenik A, B, C ... , 1, 2, 3 GREMO je namenjen odraslim, ki se želijo naučiti slovenščine za vsakdanje sporazumevanje v Sloveniji. Pomaga tako tistim, ki v Sloveniji živijo, kot tistim, ki prihajajo v Slovenijo kot turisti, da se lažje vživijo v slovensko okolje in se znajdejo v vsakdanjih položajih.

Učbenik je oblikovan tako, da ga lahko uporabljajo popolni začetniki brez predznanja oz. z minimalnim znanjem slovenskega jezika na krajših tečajih slovenščine kot tujega jezika v Sloveniji ali tujini. Pomaga tudi posameznikom, ki se želijo začeti učiti slovenščino sami ali s pomočjo učitelja.

Učbenik se začne z uvodno enoto, ki je namenjena seznanitvi s slovensko abecedo, izgovorom slovenskih glasov v besedah, spoznavanju števil in razumevanju navodil vaj. Uvodni enoti sledi osem osrednjih enot. Za enotami je slovnični dodatek, sledijo rešitve vaj. Na koncu učbenika je podrobno vsebinsko kazalo posameznih enot. V učbeniku so navodila vaj prevedena v angleščino, nemščino in italijanščino, kar omogoča lažje učenje tistim, ki se učenja lotevajo sami. K učbeniku spada tudi CD.

OSREDNJE ENOTE:

1. Enota: **KAKO TI JE IME?**

Osrednje teme osebna identiteta, predstavljanje, jezik in države.

2. Enota: **ŽIVIJO, KAKO SI?**

Osrednje teme osebna razmerja, pozdravljanje, navezovanje stikov.

3. Enota: **KAJ JE TO? KDO JE TO?**

V 3. Enoti spoznavajo predmete in osebe, lastnosti, oblačila in družino.

4. Enota: **KAJ DELAŠ?**

V tej enoti se naučijo o različnih dejavnostih in o preživljanju prostega časa.

5. Enota: **ŽELITE, PROSIM?**

Poimenujejo hrano, pijačo in izdelke, široke potrošnje, trgovina, tržnica, gostinski lokal, nakupovanje in naročanje.

6. Enota: **KAM GRESTE V NEDELJO?**

V tej enoti se učijo o prometu, turizmu in vremenu.

7. Enota: **A TE KAJ BOLI?**

Osrednje teme telo, zdravje in počutje.

8. Enota: **MI LAHKO POMAGATE, PROSIM?**

V tej enoti se učijo o storitvah in javnem življenju.

V vseh enotah pa se učijo tudi slovničnih pravil, ki so povezana s temami in si sledijo v smiselnem zaporedju.

GREMO NAPREJ

Učbeniški komplet (učbenik in zgoščenka) je namenjen tujim govorcem slovenščine, ki so že osvojili osnovno znanje slovenščine. Je nadaljevanje učenja za vse, ki so se slovenščine učili po učbeniku A, B, C, ... 1, 2, 3 GREMO. Cilj avtorjev tega učbenika je vsakdanje sporazumevanje v Sloveniji. Razdeljen je na dva dela. V prvem delu je osem enot, vsaka pa vključuje različne življenjske situacije, v katerih bi se lahko tuji govorce slovenščine znašli. V enotah najdemo veliko informacij o slovenskih običajih in navadah.

OSREDNJE ENOTE:

1. NA TEČAJU SLOVENŠČINE:

Glavne teme so: predstavitev, opis ljudi in spoznavanja.

Zgoraj naštetih teme pomagajo pri učenju glagolov v sedanjiku, sklonov in prislovov.

Na koncu enote pa morajo napisati pismo slovenskemu prijatelju o tečaju slovenščine.

2. TRISTO PETINŠESTDESET DNI:

Pogovarjajo se o vremenu, letnih časih, praznikih, praznovanjih, znanih Slovincih in koledarju dogodkov. Naučijo pa se slovničnih pravil, kot so, izražanje datumov, glagolov v prihodnjiku in pretekliku ter sklone.

Za popestritev pa se pogovarjajo tudi o prireditvah v slovenskih krajih, ki jih že poznajo in so se jih že udeležili ter jih primerjajo z dogodki in prireditvami, ki so značilni za njihovo državo.

Prebrati morajo besedila o praznikih in odgovoriti na vprašanja.

3. A JE DALEČ?:

Opisujejo mesta in poti, ter se učijo svojilnih zaimkov in prislovov. Pogovarjajo se o kraju, kjer živijo, o videzu tega kraja, znamenitostih in industriji. Povezujejo opise s slikami.

4. PRI NAS DOMA:

Opisujejo dom, stanovanje in hišo ter se pogovarjajo o obiskih. Naučijo pa se sklanjati pridevnike. Ustno opisujejo svoje bivališče, prostore v stanovanju/hiši, opisujejo svojo sanjsko hišo. Ena izmed pismih nalog je nadaljevanje pogovora.

5. KAM GRESTE NA POČITNICE:

Teme so: preživljanje počitnic in dopusta, dejstva o Sloveniji, izleti po Sloveniji in hotelske storitve. Spoznavajo glagolski vid, sklone in besedni red v prihodnjiku. Primer naloge: poslušajo anketo in informacije vpisujejo v tabelo.

6. KAKO PA KAJ ŠOLA:

V tej enoti obujajo spomine na šolo, se pogovarjajo o različnih izobraževalnih sistemih in o učenju jezika. Učijo se besednega reda v pretekliku, nedoločnike in namernike in veznike. Pogovarjajo se o šoli, šolskih predmetih, sošolcih in profesorjih. Pišejo pismo na jezikovno šolo.

7. KJE PA DELATE?:

Opisujejo dela in delovne izkušnje. Učijo pa se sklone, modalne izraze in pogojnik. Pogovarjajo se o različnih poklicih, ki jih opravljajo. Poslušajo pogovor in označijo pravilne odgovore.

8. A VESTE DA, ...:

Izražajo svoje mnenje o internetu, časopisnih novicah, radijskih obvestilih in SMS sporočilih. Pogovarjajo se o internetnih straneh, o spoznavanju ljudi in o nakupovanju prek spleta in o pozitivnih in negativnih straneh spleta. Pišejo pismo slovenskemu prijatelju o tem kar se trenutno dogaja v mestu ali državi.

6 PISMA UDELEŽENCEV

Glede na to, da udeleženci tečaja slovenščine v drugi knjigi napišejo kar nekaj pisem, smo jih nekaj prosile, če lahko njihova pisma uporabimo za raziskovalno nalogo. Spodaj predstavljamo pisma v njihovi izvorni obliki in pisma s popravki.

1. pismo

Dragi prijatli!

Moj otrok se je rodio decebra, takrat nisam mogo prirediti zabavo, ko je bijo bolan. Pa vas zdajle vabim, da pridete petega marca popoldan. Bom spekel jagnje, vem, da obožuješ to jed. Upam, da se bomo imeli lepo. Zunaj bomo sedeli, dokler ne bo jagnje pečeno. Polj bomo šel noter v garažo. Otroci bojo se igrali in zabavali zunaj.

Sporoči mi, ali lahko prideš. Če ne moreš, boš mi javo, da prestavim za drug dan.

Lepo se imejte in kmalu se vidimo.

Muhamed

Dragi prijatelj!

Moj otrok se je rodil ~~e~~ decem~~b~~bra, takrat nisem mogel~~e~~ prirediti zabave~~e~~, ker~~e~~ je bil~~j~~e bolan. ~~Pa vas zdajle~~ Zato vas zdaj vabim, da pridete petega marca popoldan. ~~Bom~~ Spekel bom jagnje, vem, da obožuješ to jed. Upam, da se bomo imeli lepo. Zunaj bomo sedeli, dokler ne bo jagnje pečeno. Potem~~j~~ bomo ~~šel~~ šli noter v garažo. Otroci ~~boje~~ se bodo igrali in zabavali zunaj.

Sporoči mi, ali lahko prideš. Če ne moreš, boš mi javo mi sporoči, da lahko prestavim za drug dan.

Lepo se imejte in kmalu se vidimo.

Muhamed

2. pismo

Dragi Anej!

Bliža se moj 22. rojstni dan in te vabim na svojo rojstno zabavo. Dobimo se v soboto, 12. Avgusta ob 13. uri. Jaz te bom čakala z družinom pred restavracijo »Avlija«. Najprej gremo na kosilo, potem se gremo kopati v obližnjem jezeru. Lepo se bo imeli in otroci, kjer se v bližini nahaja otroško igrišče.

Ne pozabite kopalk, in s seboj prinesite lepa oblačila, kjer po večerji gremo v diskoteko. Veš, da jaz rada plešem.

Sporoči mi, ali lahko pridete. Upam, da se vidimo. Lep pozdrav.

Ernela

Dragi Anej!

Bliža se moj 22. rojstni dan in ~~te~~ vabim te na svojo rojstno dnevno zabavo. Dobimo se v soboto, 12. a Avgusta ob 13. uri. Jaz te bom čakala z družino~~m~~ pred restavracijo »Avlija«. Najprej gremo na kosilo, potem se gremo kopati v o bližnjem jezerou. Lepo se bodo imeli in tudi otroci, kjer se v bližini nahaja otroško igrišče.

Ne pozabite kopalk~~o~~, in s seboj prinesite lepa oblačila, kjer gremo po večerji ~~gremo~~ v diskoteko. Veš, da jaz rada plešem.

Sporoči mi, ali lahko pridete. Upam, da se vidimo. Lep pozdrav.

Ernela

3. pismo

Dragi Roman.

Vabljeni ste na zaključek v soboto – 23 – 12 – 2012.

Na ta zaključek so vabljeni še ene par moje najljubše moje stranke. Na tem zaključku je naročeno za vas in vsim ostalimi hrana in pijača. Stroške seveda pokrije naše podjetje Kelaj, d.o.o. Z veseljem vas vabimo v tem zaključku. Gostili se bomo v gostilni (Hotel – Paka) v centru Velenja.

Zberemo se ob 16.30 h pred Hotelom in to bo trajalo do 18.30 h.

Z veseljem vas pozdravljam.

Isuf

Dragi Roman!:-

Vabljeni ste na zaključek v soboto 23 12 2012.

~~Na ta zaključek so je~~ vabljenih še ~~ene parnekaj~~ mojih~~e~~ najljubš~~ih~~ ~~moje~~ stranke. Na tem zaključku je za vas in vse ostale naročena~~o~~ ~~za vas in vsim ostalimi~~ hrana in pijača. Stroške seveda pokrije naše podjetje Kelaj, d.o.o.

Z veseljem vas vabimo na v tem ta zaključek~~ku~~. Gostili se bomo v gostilni (~~Hotel – Paka~~) v centru Velenja.

Zberemo se ob 16.30 ~~h~~ pred Hotelom in to bo trajalo do 18.30 ~~h~~.

Z veseljem vas pozdravljam.

Isuf

4. pismo

Draga Anita!

Bliža se Hanin tretji rojstni dan. Ker ga ima tretjega maja, bomo naredili piknik na odprtem. Moj mož pa moj brat bosta pekla na žaru, a moj stric pa bo kahal lovski golaž. Za otroke bomo pripravili veliko igral, da se bodo lahko zabavali. Imeli bomo pravo majhno otroško

igrišče. Starši bodo lahko igrali nogomet, badminton, kopali se, ali pa samo pogovarjali. Oblecite se športno. Prosimo, pridite ob tretji uri.

Sporoči mi, ali boste prišli.

Lp, Antonija

Draga Anita!

Bliža se Hanin tretji rojstni dan. Ker ga ima tretjega maja, bomo naredili piknik na odprtem.

Moj mož ~~pa-in~~ moj brat bosta pekla na žaru, ~~a~~-moj stric pa bo kuhal lovski golaž. Za otroke bomo pripravili veliko igral, da se bodo lahko zabavali. Imeli bomo pravo majhno otroško igrišče. Starši bodo lahko igrali nogomet, badminton, se kopali-~~se~~, ali pa se samo pogovarjali. Oblecite se športno. Prosimo, pridite ob tretji uri.

Sporoči mi, ali boste prišli.

Lp, Antonija

5. pismo

Dragi Ivan!

Bliža se moj 16. rojstni dan. Dobimo se v nedeljo, 25. februarja, ob šestih popoldne na moja hiša. Jaz bom organiziral veliko program z moja družina. Bomo imeli veliko vabljenih naših sorodnike.

Me veseli, če lahko prideta.

Lep pozdrav, Florent

Dragi Ivan!

Bliža se moj 16. rojstni dan. Dobimo se v nedeljo, 25. februarja, ob šestih popoldne ~~na-v~~ mojja hišja. Jaz bom organiziral veliko ~~o~~ program z mojoa družinoa. ~~Bomo-Tam bo imeli~~ veliko vabljenih-naših sorodnikove.

Me veseli, če lahko prideta.

Lep pozdrav, Florent

6. pismo

Dober dan Igor

Kako si kaj? oprosti, ker ti nisam tako dolgo pisal, ampak nisem imel časa. V službi imam veliko dela. V soboto bom imeo 48 let in te povabim, da pridet k meni na obisk ob 9. Moje stanovanje je ispred avtobuske postaje v center Velenja. Najprije vsi se dobimo k meni, pol bomo šli na golte, ker imam rezervirano restarvacijo. tam bomo jeli in pili od treh popoldne.
Sulejman

Dober dan Igor!

Kako si kaj? Oprosti, ker ti niseam tako dolgo pisal, ampak nisem imel časa. V službi imam veliko dela. V soboto bom imele 48 let in te povabim, da pridete k meni na obisk ob 9 h. Moje stanovanje je ispred avtobusnoke postajoe v centrruer Velenja. Najprejije vsi-se vsi dobimo prik meni, potem! bomo šli na Golte, ker imam rezervirano restarvacijerestavracijo. Tam bomo jedli in pili od treh popoldne.

Sulejman

7. pismo

Dragi Simon!

Kmalu se bliža najina 20. obletnica poroke in te vabiva na zabavo. Dobiva se 25. decembra ob 16. uri pred najinom hišom. Poklicala sva veliko sorodnikov in prijateljev, zato bomo šli v restavracijo. Tamle bomo imeli večerjo, potem se bomo veliko zabavali ob dobri glazbi. Prosim, če mi lahko sporočiš, če boš prišel. V upanju na pozitiven odgovor, te veliko pozdravljam.

Zikreta

Dragi Simon!

Kmalu se Bbliža se najina 20. obletnica poroke in te vabiva na zabavo. Dobimova se 25. decembra ob 16. uri pred najinm hišm. Poklicala sva veliko sorodnikov in prijateljeov, zato bomo šli v restavracijo. Tamle bomo imeli večerjo, potem se bomo veliko-zelo zabavali ob dobri glaszbi. Prosim, če mi lahko sporočiš, če boš prišel. V upanju na pozitiven odgovor; te veliko-zelo pozdravljam.

Zikreta

8. pismo

Dragi Bojan

Vabim te na zabavo, ker praznujem rojstni dan. Star sem 34 let. Odločil sem se narediti zabavo, v znanem gostišču pri Bertu. Zabava se bo začela, 21. Junija ob 20.00 uri. S seboj lahko pripelješ tudi svojo punco, ker bo igral ansambel Čuki. Vem, da obožuješ domačo glazbo boš lahko velik plesal. Zabava bo nepozabna, zaradi tega bom zelo vesel, če boš lahko prišel. Uz dobro hrano in pijačo, bomo se zabavali do zjutranjih ur.

Lep pozdrav. Vjekoslav

Dragi Bojan!

Vabim te na zabavo, ker praznujem rojstni dan. Star sem 34 let. Odločil sem se narediti zabavo, v znanem gostišču pri Bertu. Zabava se bo začela, 21. Junija ob 20.00 uri. S seboj lahko pripelješ tudi svojo punco, ker bo igral ansambel Čuki. Vem, da obožuješ domačo glazbo, zato boš lahko veliko plesal. Zabava bo nepozabna, zaradi tega bom zelo vesel, če boš lahko prišel. ObUz boljše hranije in pijačje se, bomo se-zabavali do zjutranjih ur.

Lep pozdrav. Vjekoslav

9. pismo

Dragi prijatelj Franc!

Bliža se obletnica najine poroke. Vabim tebe in tvojo družino na praznovanje. to praznovanje bo potekalo pri nas doma. S sabo prinesite dobro voljo. Otroci se lahko igrajo na obližnjem igrišču in boo pod nadzorom sosede.

Za nas bojo pripravljene jedi z žara. Proti večeru se bomo preselili v hišo in nadaljevali z praznovanjem.

Z veseljem vas pričakujemo!

Lep Pozdrav, Feruz!

Dragi prijatelj Franc!

Bliža se obletnica najine poroke. Vabim tebe in tvojo družino na praznovanje. Ito praznovanje bo potekalo pri nas doma. S sabo prinesite dobro voljo. Otroci se lahko igrajo na obližnjem igrišču in bodo pod nadzorom sosede.

Za nas bojo pripravljene jedi z žara. Proti večeru se bomo preselili v hišo in nadaljevali sz praznovanjem.

Z veseljem vas pričakujemo!

Lep pPozdrav, Feruz!

10. pismo

Dragi Janez

Vabim te na praznovanje prvega maja v Nišu. Ko so to prosti dni, upam da boš prišel z tvojo družino k meni.

Prvič bomo obiskali mesto Niš, in seveda Niško Banjo tam, kjer živim, imamo zelo zdravo vodo, vem da imaš rad vodo. Kupil sem odojka, kot sem obljubil in imam zelo dobro žganje, kot strela je. Imam še eno presenečenje za tebe in tvojo družino boš videl, bo veselo. Pižamo ne potrebuješ ker ne boma spala tri dni, imamo veliko restavraciji za obiskati.

Pričakujem vas in vas lepo pozdravljam.

Dejan.

Dragi Janez!

Vabim te na praznovanje prvega maja v Nišu. Kere so to prosti dnevit, upam, da boš prišel sz tvojo družino k meni.

Prvič Najprej bomo obiskali mesto Niš, in seveda Niško Banjo. Tam, kjer živim, imamo zelo zdravo vodo, vem da imaš rad vodo.

Kupil sem odojka, kot sem obljubil in imam zelo dobro žganje, kot strela je. Imam še eno presenečenje za tebe in tvojo družino, boš videl, bo veselo. Pižamee ne potrebuješ ker ne boyma spala tri dni, imamo veliko restavraciji za obiskati.

Pričakujem vas in vas lepo pozdravljam.

Dejan.

11. pismo

Dragi Maks!

Bliža se prvi rojstni dan od otroka. Vabim te na zabavo. Zabava bo v petek. Dobimo se pred restavracijom Tapas, okoli 16. ure popoldne. Bomo ostali do pozno v noč. Lepo se bom

imeli, ker bom povabilo in ostale prijatelje. Upam, da boš prišao in da se imeli se dobro.

Upam, da se vidimo?

Lep pozdrav

Haris

Dragi Maks!

Bliža se prvi rojstni dan ~~od~~ otroka. Vabim te na zabavo. Zabava bo v petek. Dobimo se pred restavracijom Tapas, okoli 16. ure popoldne. Bomo ostali do pozno v nočé. Lepo se bomo imeli, ker bom povabile ~~in tudi~~ ostale prijatelje. Upam, da boš priša~~e~~ in da se bomo imeli ~~se~~ dobro. Upam, da se vidimo.?

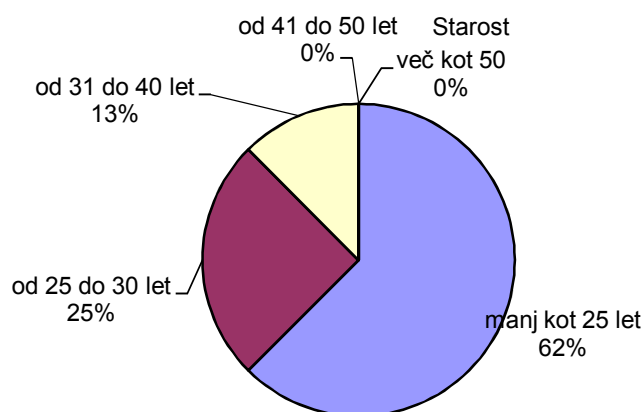
Lep pozdrav

Haris

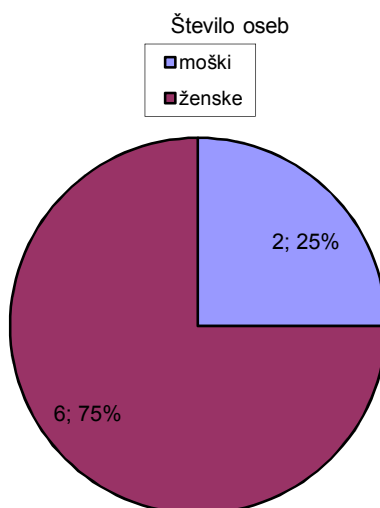
4.7 ANKETI

4.7.1 ANKETA 1

Da bi pridobile čim več informacij o udeležencih predavanj Slovenščina za tujce na osnovni ravni, smo izvedle dve anketi. Prvo anketo udeleženci na predavanjih vedno izpolnjujejo, saj jo je sestavilo Ministrstvo za notranje zadeve. Drugo anketo smo sestavile same in postavile bolj opisna vprašanja. V nadaljevanju sledi analiza obeh anket z grafičnim prikazom odgovorov in odstotkov.

Graf 1: Starost

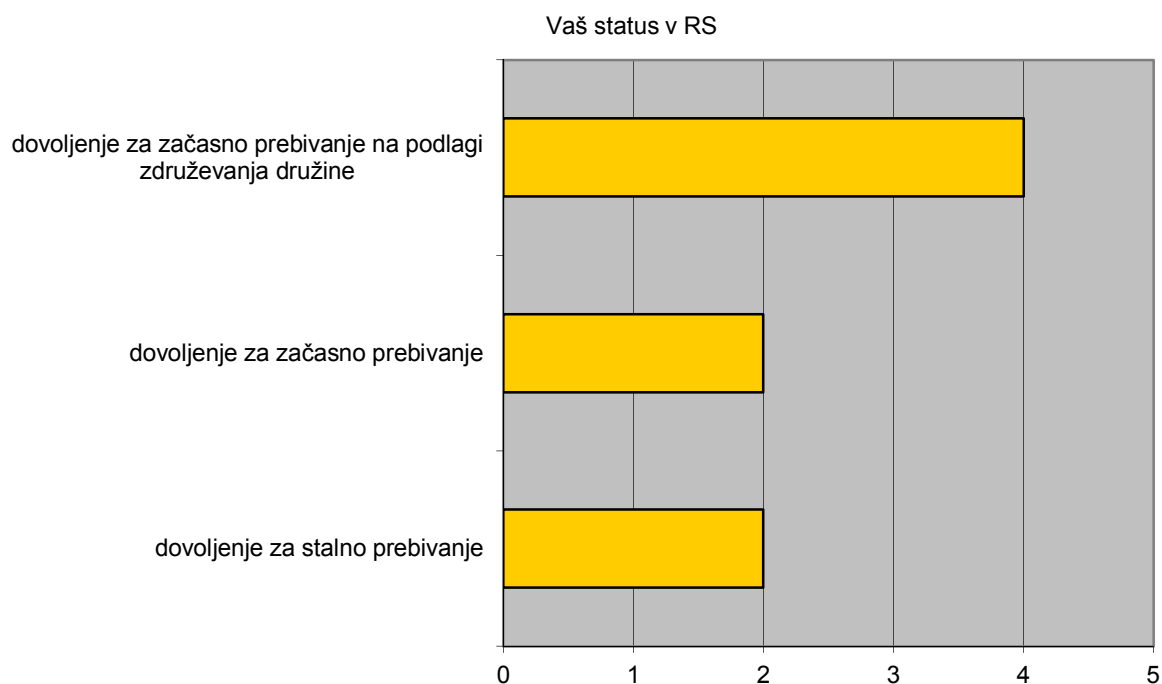
Graf 2: Spol

Prvo anketo smo izvedle pri 8 udeležencih tečaja Slovenščina za tujce na osnovni ravni, od tega sta na vprašanja odgovarjala 2 moška (25 %) in 6 žensk (75 %). Med udeleženci jih je bilo največ s starostjo nižjo od 25 let, in sicer 5 udeležencev (62,5 %), 2 sta bila stara med 25 in 30 let (25 %) in 1 udeleženec starosti med 31 in 40 let (12,5 %).

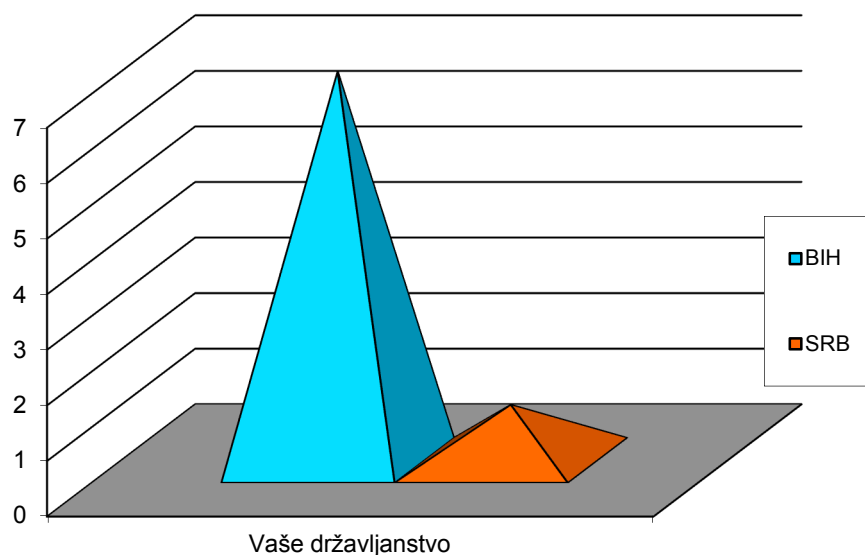
Graf 3: Stopnja izobrazbe

Glede izobrazbe udeležencev tečaja smo dobile naslednje rezultate: Med udeleženci ni bilo takšnih, ki bi končali samo osnovno šolo (0 %), prav tako ne takšnih, ki bi imeli zaključeno samo poklicno srednješolsko izobraževanje (0 %), ima pa kar 7 udeležencev končano srednješolsko izobrazbo (87,5 %) in 1 udeleženec višjo strokovno izobrazbo (12,5 %). Med udeleženci ni nihče pridobil visoke strokovne ali univerzitetne izobrazbe ali naziva magister oz. doktor znanosti (0 %).

Graf 4: Vaš status v RS

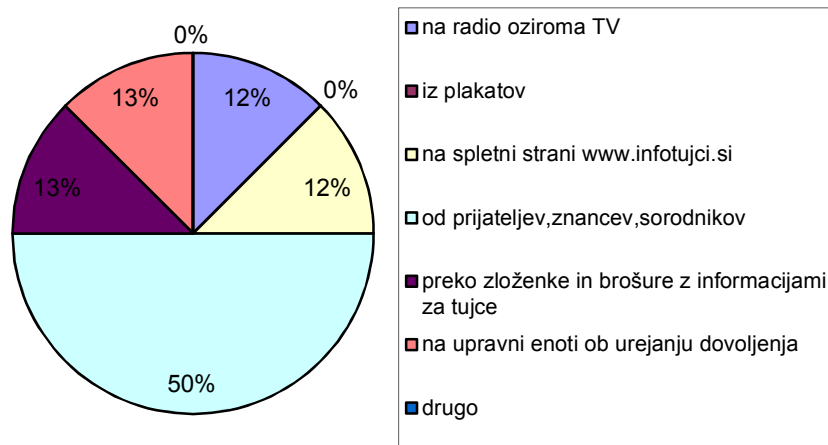
Pri anketirancih smo ugotovile, da 2 udeleženca (25 %) v Republiki Sloveniji prebivata s stalnim prebivališčem, 2 udeleženca (25 %) z začasnim prebivališčem in kar 4 udeleženci (50 %) prebivajo v Sloveniji z začasnim prebivališčem na podlagi združevanja družine. Rezultat ne preseneča, saj veliko ljudi pride k nam na delo, a tu ostanejo in za njimi pride tudi družina.

Graf 5: Vaše državljanstvo

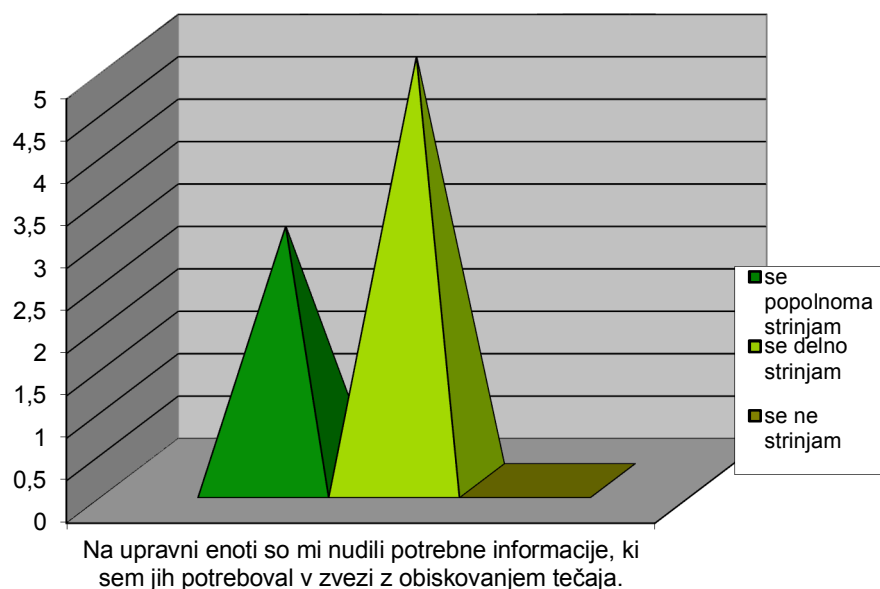
Med udeleženci je bilo kar 7 takšnih (87,5 %), ki imajo bosansko državljanstvo in 1 udeleženec (12,5 %) srbsko državljanstvo.

Kje ste izvedeli za možnost udeležbe na tečajih?

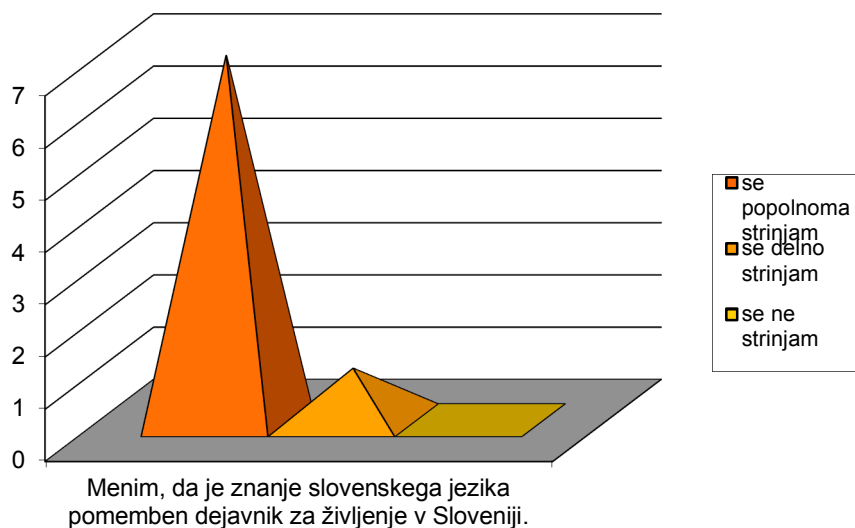
Graf 6: Kje ste izvedeli za možnost udeležbe na tečajih?

Na vprašanje Kje ste izvedeli za možnost udeležbe na tečajih? smo dobile naslednje rezultate: Na radiu oz. TV je za tečaj izvedel 1 anketiranec (12,5 %), iz plakatov nihče (0 %), na spletni strani www.infotujci.si 1 udeleženec (12,5 %), od prijateljev, znancev in sorodnikov kar 4 udeleženci (50 %), preko zloženke in brošure z informacijami za tujce 1 udeleženec (12,5 %) ter na upravni enoti ob urejanju dovoljenja 1 udeleženec (12,5 %). Iz ankete je mogoče ugotoviti, da se informacije o brezplačnem tečaju v večji meri širijo ustno.

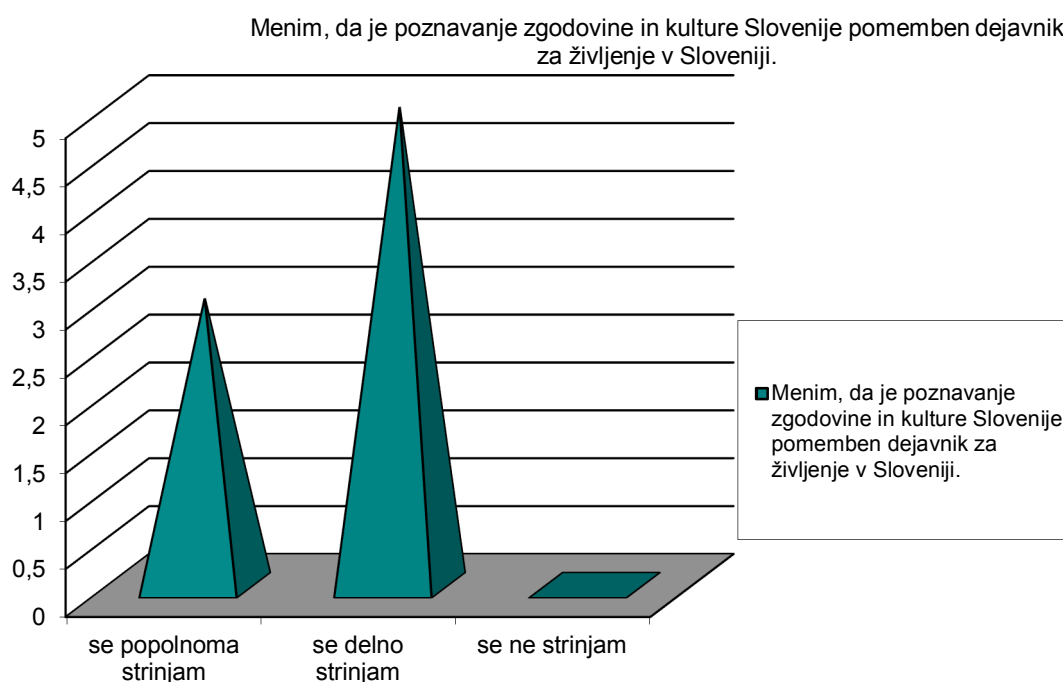
Graf 7: Na upravni enoti so mi nudili potrebne informacije, ki sem jih potreboval v zvezi z obiskovanjem tečaja.

Na trditev Na upravni enoti so mi nudili potrebne informacije, ki sem jih potreboval v zvezi z obiskovanjem tečaja, smo dobile naslednje rezultate: S trditvijo se popolnoma strinjajo 3 anketiranci (37,5 %), delno pa se je s trditvijo strinjalo 5 anketirancev (62,5 %). Takšnih, ki se s tem ne bi strinjali, ni bilo (0 %).

Graf 8: Menim, da je znanje slovenskega jezika pomemben dejavnik za življenje v Sloveniji.

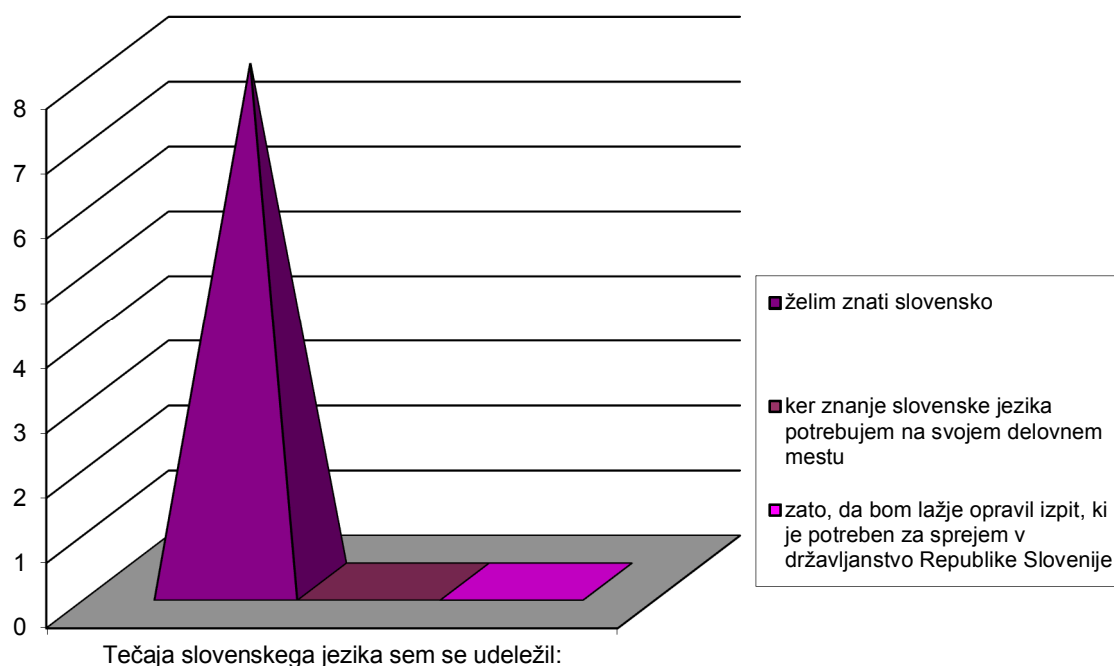
Na trditev Menim, da je znanje slovenskega jezika pomemben dejavnik za življenje v Sloveniji smo odkrile sledeče: 7 anketirancev (87,5 %) se s trditvijo popolnoma strinja, 1 anketiranec (12,5 %) pa se s to trditvijo le delno strinja. Takšnih, ki se s tem ne strinjajo, pa ni bilo (0 %). Izsledki nam kažejo, da je tečaj slovenskega jezika za priseljence uspešen in dobrodošel.

Graf 9: Menim, da je poznavanje zgodovine in kulture Slovenije pomemben dejavnik za življenje v Sloveniji.

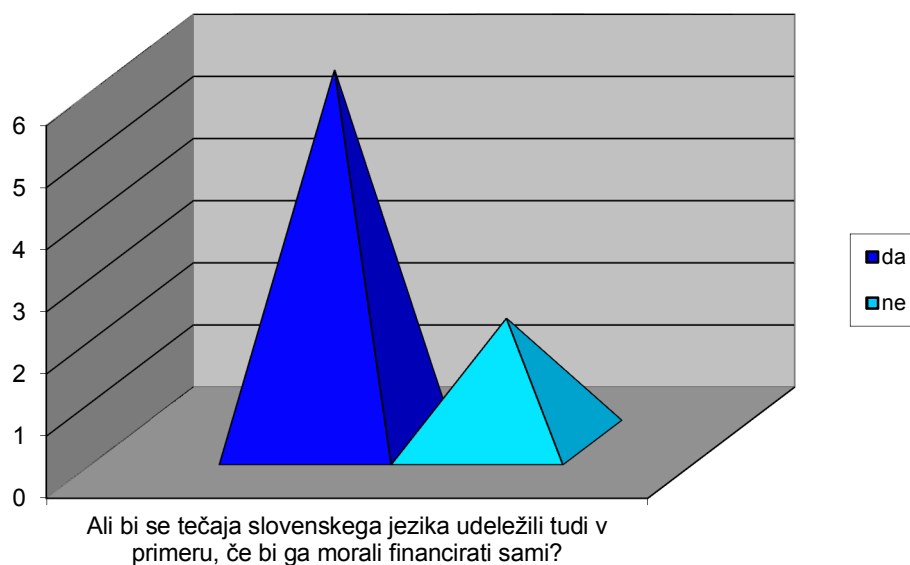
Na trditev Menim, da je poznavanje zgodovine in kulture Slovenije pomemben dejavnik za življenje v Sloveniji smo odkrile sledeče: 3 anketiranci (37,5 %) se s trditvijo popolnoma strinjajo, kar 5 anketirancev (62,5 %) pa se s to trditvijo le delno strinja. Takšnih, ki se s tem ne strinjajo, pa ni bilo (0 %). Izsledki nam kažejo, da bo na področju vedenja o kulturi in zgodovini Slovenije potrebno kar dosti narediti tudi pri priseljencih, spremembe pa obeta nov program, ki ga obljublajo v prihodnjem letu.

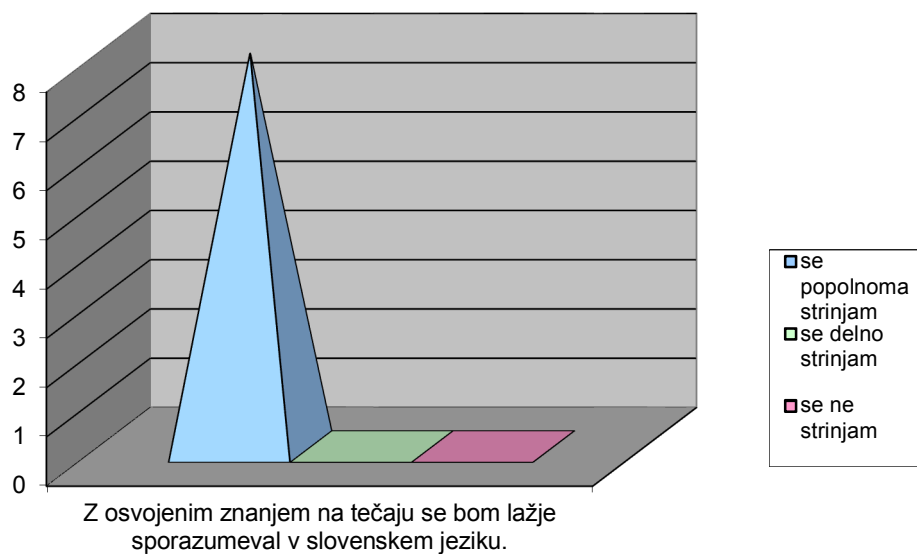
Graf 10: Tečaja slovenskega jezika sem se udeležil

Pri vprašanju, zakaj so se udeležili tečaja slovenskega jezika, so vsi anketiranci (100 %) odgovorili, da zato, ker želijo znati slovenski jezik. Nihče izmed udeležencev pa ni izbral odgovorov Ker znanje slovenskega jezika potrebujem na svojem delovnem mestu (0 %) ali zato, Da bom lažje opravil izpit, ki je potreben za sprejem v državljanstvo Republike Slovenije (0 %). Tako je iz rezultatov ankete razvidno, da je tečaj dosegel svoj namen, saj gre v prvi vrsti za znanje in uporabo slovenskega jezika v vsakdanjem življenju v Sloveniji.

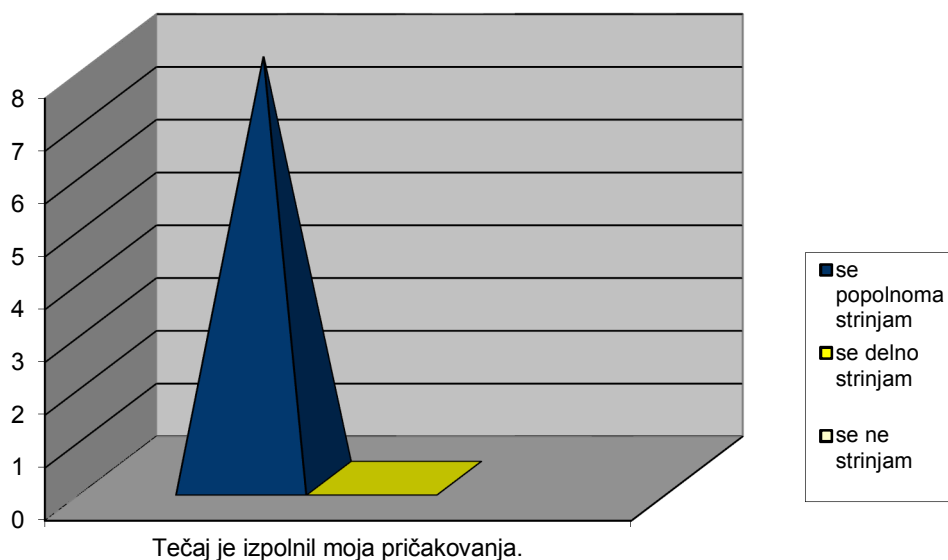
Graf 11: Ali bi se tečaja slovenskega jezika udeležili tudi v primeru, če bi ga morali financirati sami?

Pri vprašanju Ali bi se tečaja slovenskega jezika udeležili tudi v primeru, če bi ga morali financirati sami? je 6 anketirancev (75 %) odgovorilo pritrdilno, 2 anketiranca (25 %) pa sta odgovorila negativno. Razlog, da kar $\frac{1}{4}$ anketirancev ne bi bila pripravljena plačati tečaja, tiči verjetno v tem, da tečaji niso poceni, anketiranci pa niso tega finančno zmožni, saj so v Slovenijo večinoma prišli iskat boljše življenje.

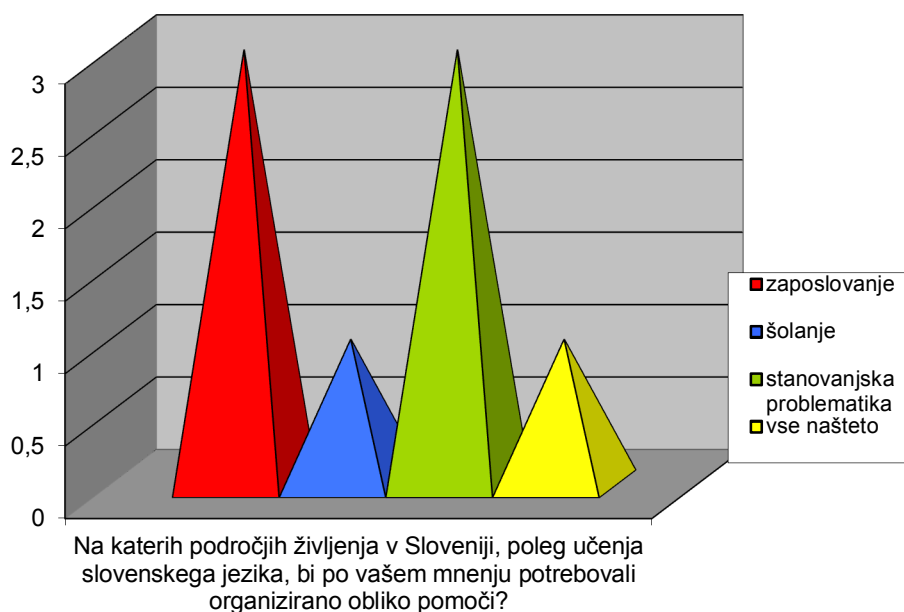
Graf 12: Z osvojenim znanjem na tečaju se bom lažje sporazumeval v slovenskem jeziku

Vsi anketiranci (100 %) so mnenja, da se bodo z osvojenim znanjem na tečaju lažje sporazumevali v slovenskem jeziku, kar zopet potrjuje tezo, da tečaj, ki se izvaja, doseže svoj namen.

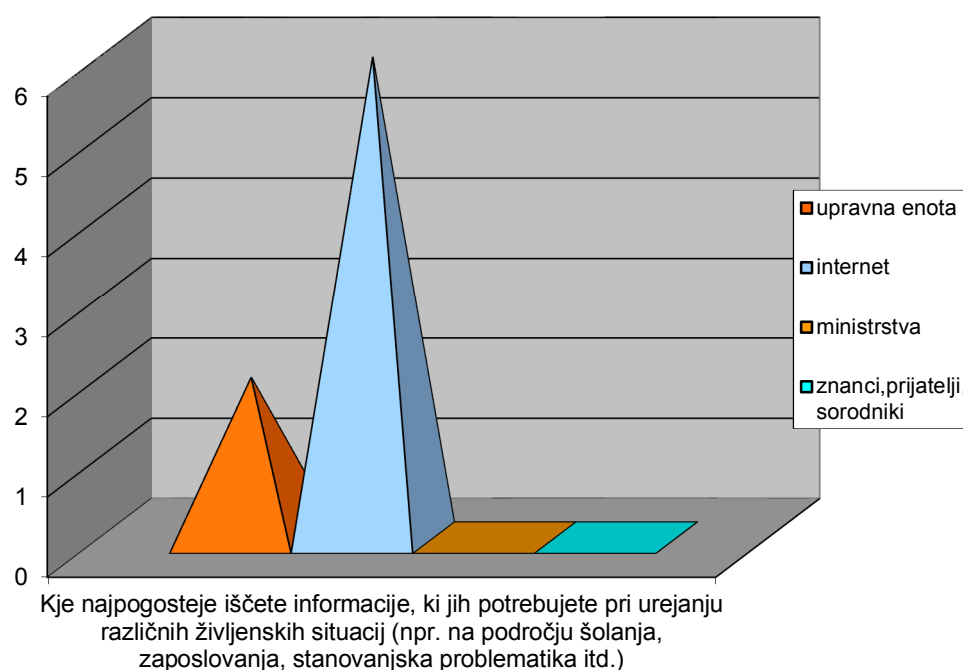
Graf 13: Tečaj je izpolnil moja pričakovanja

Vsi anketiranci (100 %) so mnenja, da je tečaj izpolnil njihova pričakovanja, kar zopet kaže na smiselnost izvedbe tovrstnih tečajev.

Graf 14: Na katerih področjih življenja v Sloveniji, poleg učenja slovenskega jezika, bi po vašem mnenju potrebovali organizirano obliko pomoči?

Na podlagi vprašanja Na katerih področjih življenja v Sloveniji, poleg učenja slovenskega jezika, bi po vašem mnenju potrebovali organizirano obliko pomoči? so 3 anketiranci (37,5 %) odgovorili, da pri zaposlovanju, 1 anketiranec (12,5 %) bi želel pomoč pri šolanju, 3 anketiranci (37,5 %) bi jo potrebovali pri stanovanjski problematiki, 1 anketiranec (12,5 %) pa bi želel pomoč pri vsem naštetem. Odstotki kažejo, da imajo priseljenci v Sloveniji največ težav z iskanjem zaposlitve in z iskanjem stanovanja.

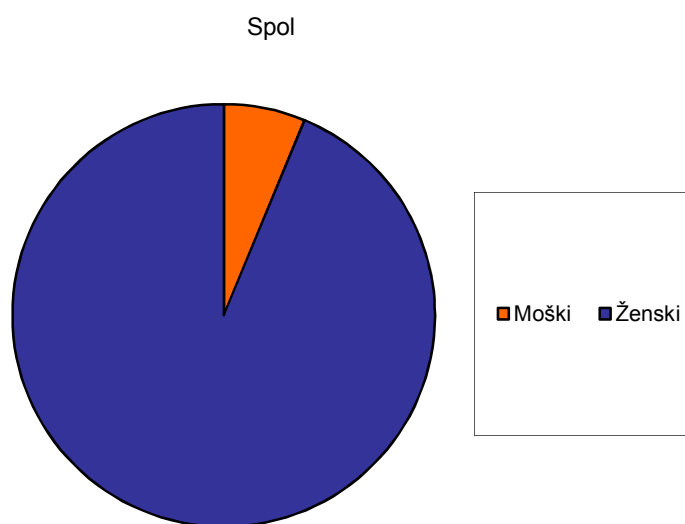

Graf 15: Kje najpogosteje iščete informacije, ki jih potrebujete pri urejanju različnih življenjskih situacij (npr. na področju šolanja, zaposlovanja, stanovanjska problematika itd.)

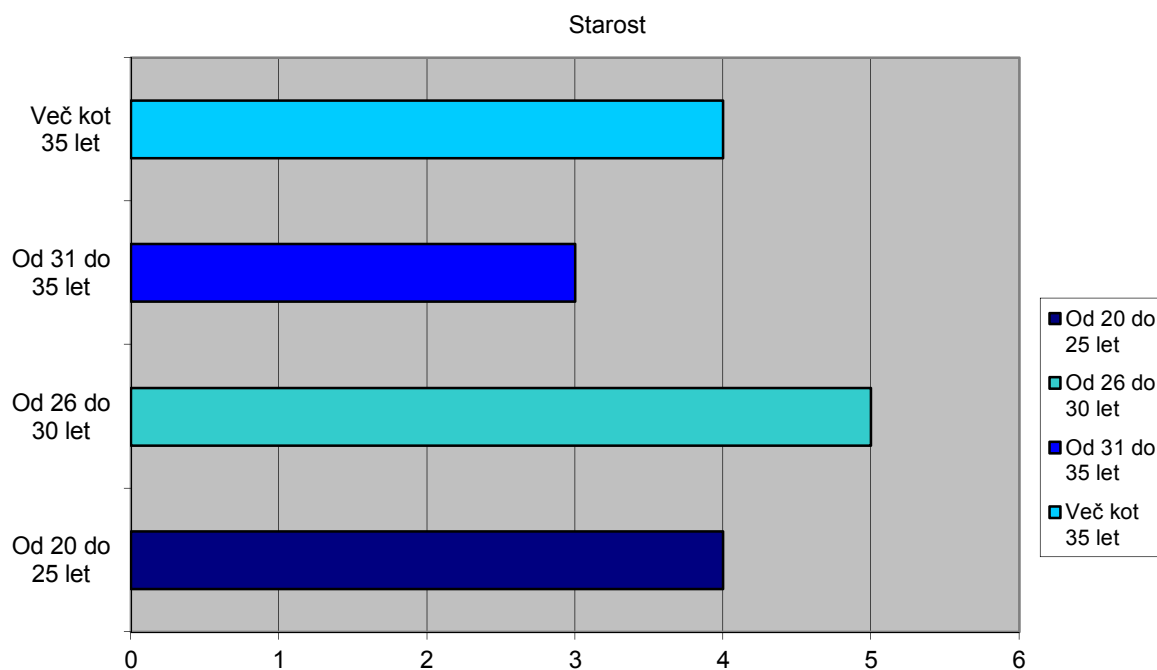
Ko smo jih povprašale, kje najpogosteje iščejo informacije, ki jih potrebujejo pri urejanju različnih življenjskih situacij (npr. na področju šolanja, zaposlovanja, stanovanjske problematike itd.) sta 2 anketiranca (25 %) odgovorila, da na upravni enoti, kar 6 anketirancev (75 %) pa, da informacije poiščejo na internetu.

4.7.2 ANKETA 2

Drugo anketo smo sestavile same in anketirale drugih 16 udeležencev tečaja, od tega je bilo 15 žensk (93,75 %) in 1 moški (6,25 %).

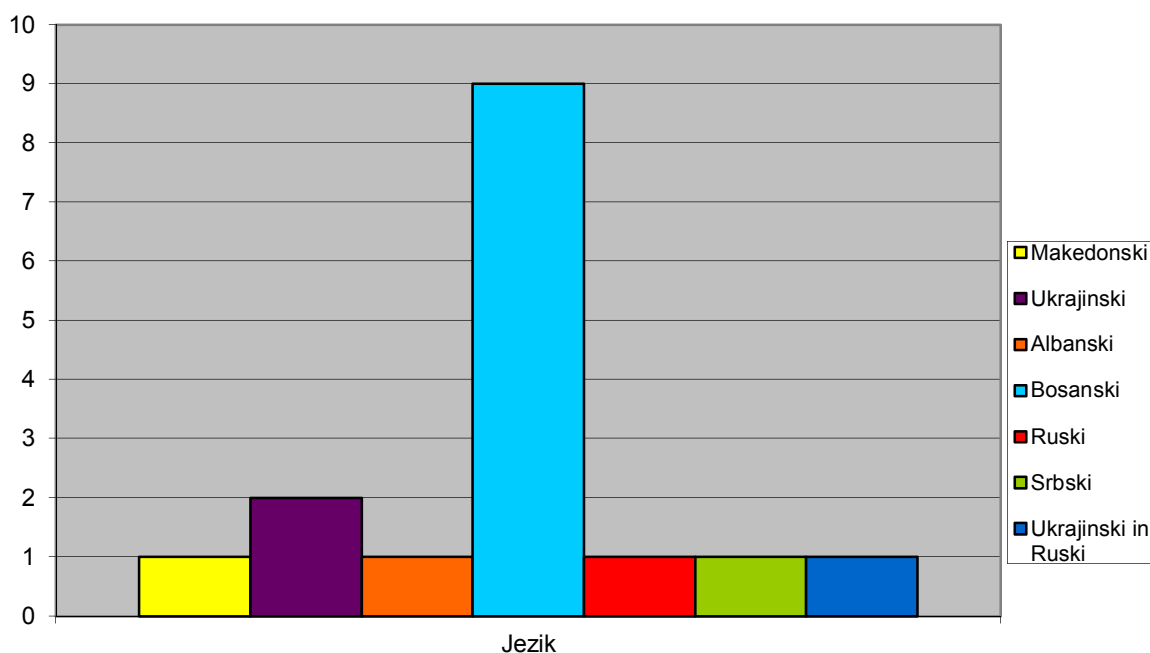
Graf 16: Spol

Graf 17: Starost

Glede starosti anketirancev smo ugotovile, da so 4 anketiranci stari med 20 in 25 let (25 %), 5 anketirancev med 26 in 30 let (31, 25 %), 3 anketiranci med 31 in 35 let (18,75 %) in 4 anketiranci

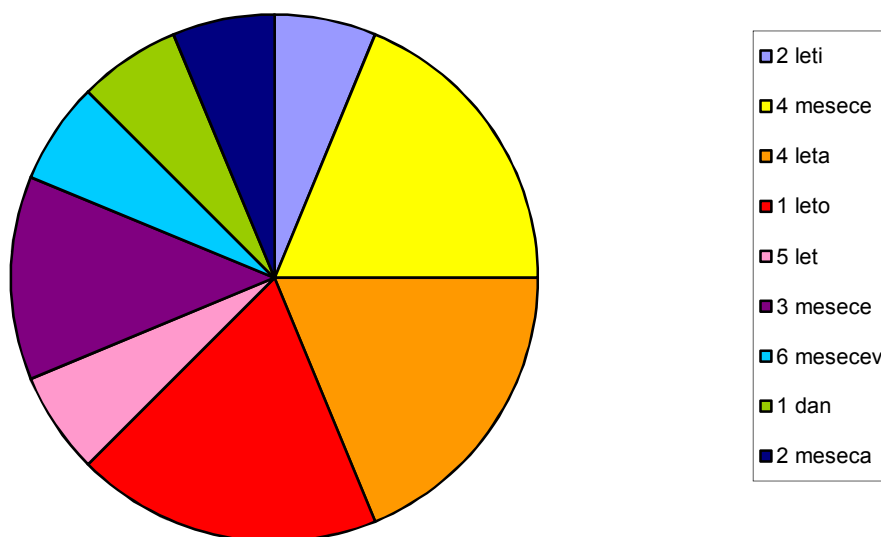
več kot 35 let (25 %). Iz ankete lahko sklepamo, da k nam prihajajo mlajše generacije, kar pa ne preseneča, saj so mladi bolj prilagodljivi in jim je lažje iskati službo v tujini, če le-te ni v državi, od koder prihajajo.

Graf 18: Kateri jezik govorite?

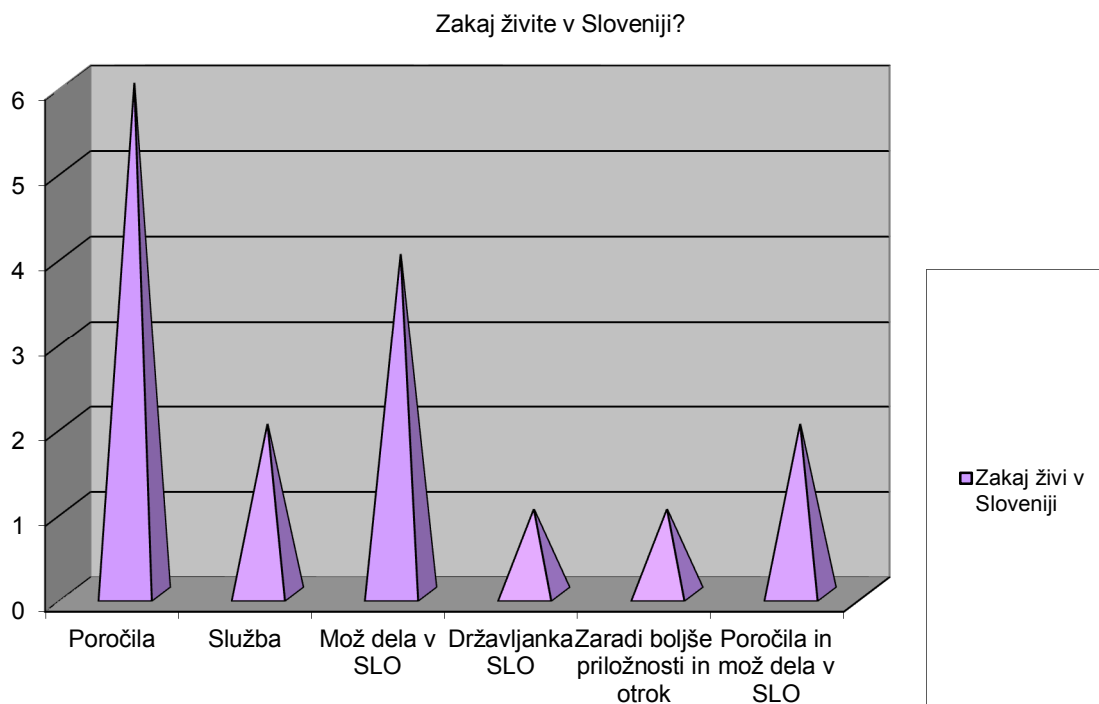
Največ anketirancev, kar 9 (56,25 %), govori bosanski jezik, ukrajinski jezik govorita 2 anketiranca (12,5 %), 1 anketiranec govori makedonski jezik (6,25 %), albanski jezik govori 1 anketiranec (6,25 %), srbski jezik govori 1 anketiranec (6,25 %), ruski jezik prav tako 1 anketiranec (6,25 %), ruski in ukrajinski jezik tudi 1 anketiranec (6,25 %). Tako lahko ugotovimo, da k nam še vedno prihajajo večinoma ljudje iz nekdanje Jugoslavije, a v porastu je tudi število priseljencev z vzhoda, predvsem iz Rusije in Ukrajine.

Kako dolgo že govorite slovensko?

Graf 19: Kako dolgo že govorite slovensko?

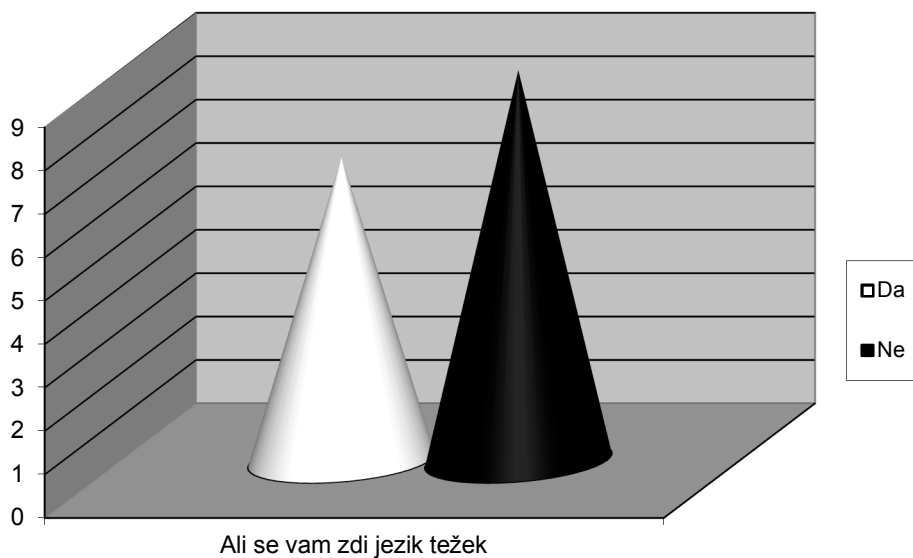
Ko smo anketirance povprašale, koliko časa že »govorijo« slovenski jezik, smo dobile raznovrstne odgovore, in sicer: 1 dan je odgovoril 1 anketiranec (6,25 %), 2 meseca 1 anketiranec (6,25 %), 3 mesece 2 anketiranca (12,5 %), 4 mesece 3 anketiranci (18,75 %), 6 mesecev 2 anketiranca (12,5 %), 1 leto 3 anketiranci (18,75 %), 2 leti 1 anketiranec (6,25 %), 4 leta 3 anketiranci (18,75 %) in 5 let 1 anketiranec (6,25 %). Na podlagi rezultatov lahko sklepamo, da so anketiranci odgovarjali glede na to, kako dolgo so že v Sloveniji in pred koliko časa so se srečali s slovenskim jezikom.

Graf 20: Zakaj živite v Sloveniji?

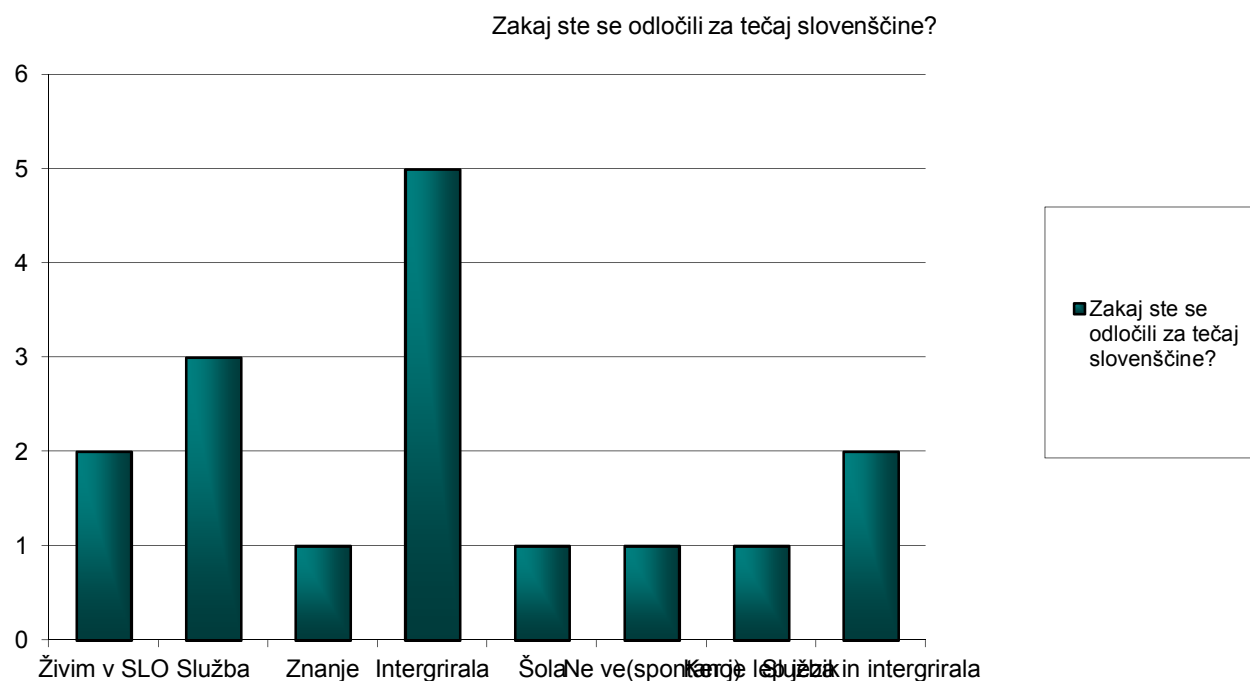
Ko smo udeležence vprašale, zakaj so v Sloveniji, nam je 6 udeležencev tečaja odgovorilo, da zaradi poroke (37,5 %), 4 udeleženke (25 %) zaradi tega, ker mož dela v Sloveniji, 2 udeleženki (12,5 %) zaradi tega, ker sta se poročili in mož sedaj dela v Sloveniji, 2 udeleženca (12,5 %) sta v Sloveniji zaradi službe, 2 udeleženca (12,5 %) sta tukaj zaradi boljše priložnosti in otrok, 1 udeleženec (6,75 %) pa je že državljan Republike Slovenije. Na podlagi ankete lahko sklepamo, da se je kar veliko število udeležencev poročilo z državljanom Slovenije ali osebo, ki že nekaj časa dela v Sloveniji, nekaj pa jih je samostojno poiskalo službo v Sloveniji in ob tem poskušajo ponuditi sebi in otrokom boljše možnosti za življenje.

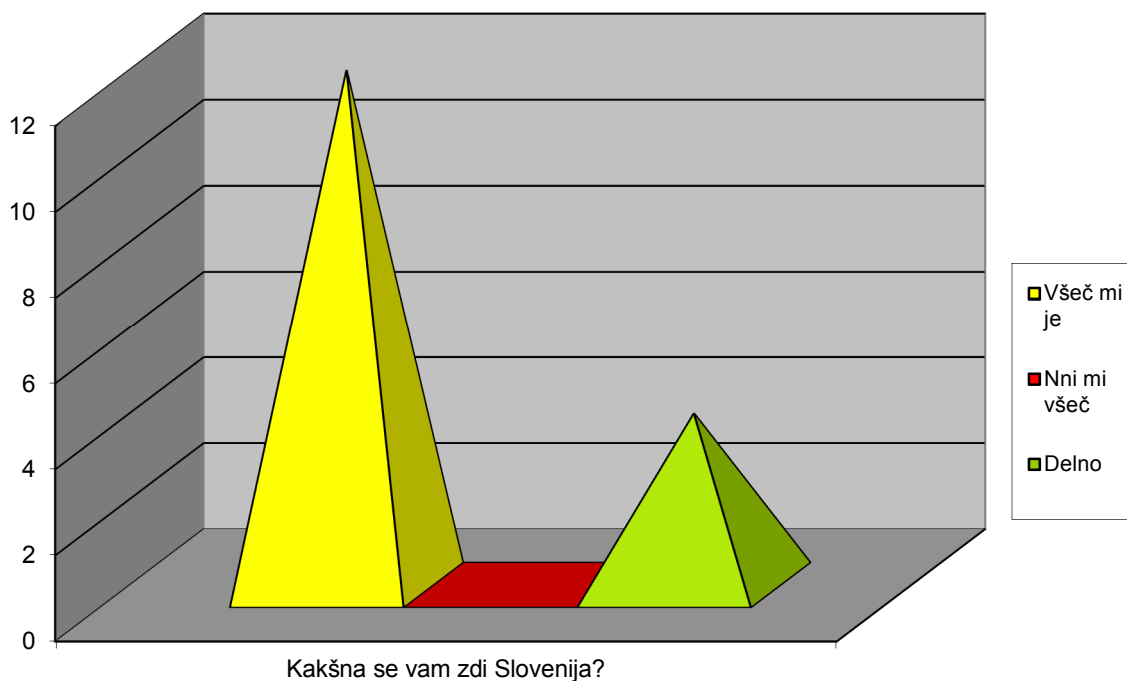
Graf 21: Ali se vam zdi jezik težek?

Ko smo anketirance povprašale, ali se jim zdi slovenski jezik težek, jih je 7 (43,75 %) odgovorilo, da se jim slovenski jezik zdi težek, medtem ko pa se 9 anketiranim (56,25 %) slovenski jezik ne zdi težek. Takšni rezultati morda ne presenečajo, saj gre večinoma za slovansko govoreče udeležence tečaja in jim je slovenski jezik blizu, ker lahko najdejo veliko podobnosti s svojim jezikom.

Graf 22: Zakaj ste se odločili za tečaj slovenščine?

Pri predzadnjem vprašanju druge ankete nas je zanimalo, zakaj so se anketiranci odločili za tečaj slovenskega jezika in ugotovile, da sta se ga 2 anketiranca tečaja (12,5 %) udeležila zaradi tega, ker živita v Sloveniji, 3 udeleženci (18,75 %) so se tečaja udeležili zaradi službe, 1 anketiranec (6,25 %) zaradi znanja, 5 anketirancev (31,25 %) zaradi tega, ker so integrirali v Slovenijo, 1 (6,25 %) anketiranec ni vedel, zakaj, 1 anketiranec (6,25 %) se je tečaja udeležil, ker se mu slovenski jezik zdi lep, 2 anketiranca (12,5 %) pa zaradi službe in integracije.

Graf 23: Kakšna se vam zdi Slovenija?

Pri zadnjem vprašanju smo udeležence tečaja spraševali, kakšna se jim zdi Slovenija. 12 udeležencev (75 %) je odgovorilo, da jim je Slovenija všeč, 4 udeležencem (25 %) je Slovenija delno všeč, takšnih, ki jim Slovenija ni bila všeč, pa ni bilo (0 %).

4.8 ABECEDU UDELEŽENCEV TEČAJA SLOVENŠČINE

Ker večina priseljencev, ki pridejo na tečaj slovenščine, prihaja iz Bosne in Hercegovine, Srbije, Hrvaške, Makedonije, Kosova, Rusije, Ukrajine, Moldavije, nekaj pa je tudi udeležencev iz Sirije, Tunizije in drugod, smo za primerjavo navedle nekaj tujih abeced, ki jih udeleženci tečaja uporabljajo v svojem jeziku.

Albanska abeceda ima 36 črk: a, b, c, ç, d, dh, e, ë, f, g, gj, h, i, j, k, l, ll, m, n, nj, o, p, q, r, rr, s, sh, t, th, u, v, x, xh, y, z, zh.

Izgovarjava črk, ki jih v slovenski abecedi ni:

ç - identičen slovenskemu č

ë - izgovarja se kot polglasnik e

gj - izgovarjava kot đ

l - hkratni izgovor lj

ll - enak slovenskemu l

nj - hkratna izgovarjava nj

q - kot ć

rr - ojačan r

sh - ustreza slovenskemu š

th - izgovarjava kot v angleški besedi thank (ni zvočen)

dh - izgovarjava kot th, vendar je zvočen

x - hkratna izgovarjava dz

xh - izgovarjava kot dž

y - kot ü

zh - ustreza slovenskemu ž¹³

Ruska cirilica

А a - Б б - В в - Г г - Д д - Е е - Ё ё - Ж ж - З з - И и - Й й - К к - Л л - М м - Н н - О о - П п - Р р - С с - Т т - У у - Ф ф - Х х - Ц ц - Ч ч - Ш ш - Щ щ - Ъ ъ - Ы ы - Ь ь - Э э - Ю ю - Я я

---

¹³ Albanska abeceda, <http://sl.wikipedia.org/wiki/Alban%C5%A1%C4%8Dina>, pridobljeno 4. marec 2012, 10.35 h

Makedonska cirilica

A a - B б - B в - Г Г - Д д - Ѓ ѓ - E e - Ж ж - З з - S s - И и - J j - K к - Л л - Љ љ - M м - Н н - Њ њ - O о - П п - P р - C с - T т - Ќ ќ - У у - Ф ф - X х - Ц ц - Ч ч - Џ џ - Ш ш

Srbska cirilica

A a - B б - B в - Г Г - Д д - Ђ ђ - E e - Ж ж - З з - И и - J j - K к - Л л - Љ љ - M м - Н н - Њ њ - O о - П п - P р - C с - T т - Ћ ћ - У у - Ф ф - X х - Ц ц - Ч ч - Џ џ - Ш ш¹⁴

Arabska abeceda

ا	ب	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر
ألف	باء	تاء	ثاء	جيم	حاء	خاء	دال	ذال	راء
rā'	bā'	tā'	tā'	ǧīm	ḥā'	ḥā'	dāl	dāl	rā'
r	b	t	t	ǧ	ḥ	ḥ	d	d	r
[r]	[b]	[t]	[t]	[ǧ]	[ḥ]	[ḥ]	[d]	[ð]	[r]
ز	س	ش	ص	ض	ط	ظ	ع	غ	ف
زاي	سين	شين	صاد	ضاد	طاء	ظاء	عين	غين	فاء
zāy	sīn	šīn	ṣād	ḍād	ṭā'	ẓā'	'ayn	ǧayn	fā'
z	s	š	ṣ	ḍ	ṭ	ẓ	'	ǧ	f
[z]	[s]	[ʃ]	[sˤ]	[dˤ]	[tˤ]	[ðˤ]	[ʔ]	[ɣ]	[f]
ق	ك	ل	م	ن	ه	و	ي	ء	
قاف	كاف	لام	ميم	نون	هاء	واو	ياء	همزة	
qāf	kāf	lām	mīm	nūn	ḥā'	wāw	yā'	hamza	
q	k	l	m	n	h	w	y		
[q]	[k]	[l]	[m]	[n]	[h]	[w]	[j]		

¹⁴ Cirilična abeceda, <http://sl.wikipedia.org/wiki/Abeceda>, pridobljeno 3. Marca 2012, 12.10 h

¹⁵ Arabska abeceda, <http://www.omniglot.com/writing/arabic.htm>, pridobljeno 3. marec 2012, 12.20 h

5 SKLEP

Uporaba slovenščine je za slovensko govoreče prebivalstvo nekaj vsakdanjega. Problem pa nastane, ko se znajdemo v drugačnem prostoru. Navaditi se moramo na tuje prebivalstvo, kulturo in navade. Najpomembnejše pa je, da se naučimo jezika. S takšnimi problemi se ukvarjajo tudi priseljenci v Sloveniji, zato je ta tema zelo zanimiva za raziskovanje. Ugotovili sva, da za tuje govoreče državljane obstajajo posebni plačljivi in brezplačni tečaji. Tam se učijo osnov slovenščine (sklanjatve, spreganje, tvorjenje stavkov, besedišča) s posebnimi učbeniki, ki namenjeni učenju tujcev. Učbeniki so zelo zanimivi, saj se ne učijo samo slovnice, temveč jezik in sporazumevanje v slovenskem jeziku vadijo skozi različne vsakdanje teme, kot so družina, hiša, potovanje, šolanje, služba, prazniki itn. V nadaljevanem učbeniku pri vsaki enoti pišejo tudi pismo in nekaj primerov teh pisem sva uporabili kot zanimivost tudi v raziskovalni nalogi. Na koncu tečaja udeleženci pišejo zaključne teste, kjer svoje znanje dokažejo. Prosili sva jih tudi, da rešijo ankete, ki so povezane z raziskovalno nalogo. Dobljene rezultate sva preoblikovali v grafe in dobili zanimive rezultate. Naredili sva tudi primerjavo. Izbrali sva nekaj naključnih slovensko govorečih sorodnikov, prijateljev in učiteljev. Prosili sva jih, da rešijo enak test, kot ga rešujejo priseljenci ob koncu tečaja. Dobili sva zanimive rezultate, ki povedo marsikaj o učinkovitosti tečaja. Pregledali pa sva tudi teste, ki jih rešujejo na začetku tečaja. Izpisali sva najpogostejše napake in jih primerjali z napakami, ki jih naredijo ob koncu tečaja.

Do sedaj se ni strogo preverjalo, kdo predava, z letošnjim letom pa se je to spremenilo. Predavatelj takšnega tečaja mora biti profesor slovenščine, imeti mora opravljen strokovni izpit iz vzgoje in izobraževanja, opravljeno usposabljanje Začetna integracija priseljencev in obvladati mora vsaj nekaj jezikov najbolj pogostih priseljencev. Midve sva raziskovali program, ki še poteka, obljublja pa novega, kjer bodo predavatelji poleg vsega naštetega morali imeti tudi izobrazbo iz zgodovine ali sociologije, saj se bo priseljencem predavala tudi zgodovina Slovenije, kultura in zakonodaja. Če predavatelj ne bo obvladal jezika priseljencev, mu bo pomagal mediator ali prevajalec. Verjameva pa, da bodo predavanja takrat za priseljence še bolj zanimiva in pestra.

6 POVZETEK

Ob zanimivem raziskovanju za pričujočo nalogo sva ugotovili, da ni tako lahko postati prebivalec Republike Slovenije, da pa je še težje postati državljan. Za to je potrebno izpolniti kar nekaj pogojev. Eden izmed njih je tudi opravljen izpit iz slovenščine na osnovni ravni, ki pa ni tako enostaven. Za pripravo na izpit obstaja tečaj, ki traja 180 ur. Na tečaju se udeleženci naučijo osnov jezika za normalno komuniciranje in delovanje v naši državi. Z osvojenim znanjem lažje pridobijo službo, si najdejo prijatelje in živijo kot ostali državljani Slovenije.

Da pa priseljenci lažje pridejo do vsega tega, morajo prebroditi kar nekaj voda. Odločiti se morajo, da gredo živeti drugam, zapustiti svoj dom in svoje domače, nato pa se prilagoditi novemu okolju, novim ljudem, pravilom, zakonom in ostalemu. Vse to pa nekako ne gre brez znanja jezika, ki se uporablja v državi, kamor so se priselili. In to je slovenščina. Slovenščina že nam v šoli predstavlja kar nekaj težav, zato si lahko samo predstavljamo, s kakšnimi težavami se srečujejo priseljenci. Je že res, da se tečaja še vedno v največjem številu udeležujejo državljani nekdanjih jugoslovanskih držav, ki uporabljajo slovanski jezik, ki je podoben našemu, a ravno ta podobnost jih lahko zmede, saj se pogosto spremeni samo ena črka, ali pa, kar je še težje, samo naglas, pa zveni vse drugače. Da ne govorimo o dvojini, ki je drugod v večini nimajo. Dosti je tudi Albancev, katerih jezik pa ni podoben nobenemu, zato imajo težave s poučevanjem tudi predavatelji, ki jim ne morejo niti prevajati. Ker je opažen porast priseljencev iz vzhodnih držav, kot so Rusija, Moldavija, Ukrajina, se najina mentorica uči ruščino, pripravljena se je udeležiti tudi tečaja albanščine, angleško, hrvaško in srbsko pa se že sporazumeva, razume tudi makedonsko. Tako je sam tečaj zanimiv tudi za predavatelje, ki tu pa tam na predavanju spoznajo tudi kakšnega Kitajca, Indonezijca, Tunizijca, Južnoameričana ali Sirijca in še bi lahko naštevali.

Glede na to, da priseljencem vsekakor ni lahko, jim moramo tudi ostali državljani pomagati, da se lažje prilagodijo in se naučijo našega jezika, ker ne vemo, kam pa pot lahko zanese nas in se bomo znašli v enaki situaciji.

6 ZAHVALA

Želiva se zahvaliti vsem, ki so nama pomagali pri izdelavi raziskovalne naloge. Posebna zahvala gre udeležencem tečaja Slovenščina za tujce na osnovni ravni, ki so bili pripravljene izpolniti ankete in so dovolili, da jih uporabimo za namen raziskovalne naloge. Prav tako se zahvaljujemo udeležencem, ki so dovolili objavo pisem, ki so jih napisali na omenjenem tečaju.

Zahvala gre tudi učiteljema in sošolki, ki so si vzeli čas in rešili teste, da sva jih lahko analizirali in rezultate komentirali v nalogi.

Posebna zahvala gre tudi staršem, ki so nama stali ob strani, za njihovo pomoč in podporo.

Ob koncu pa se želiva zahvaliti tudi mentorici, ki nama je pomagala, naju usmerjala in nama dajala nasvete.

Leja in Eva

7 VIRI IN LITERATURA

- [Pirih Svetina, Nataša, Ponikvar, Andreja](#), A, B, C --- 1, 2, 3, gremo. Učbenik za začetnike na kratkih tečajih slovenščine kot drugega ali tujega jezika, Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete, 2006.
- [Petric Lasnik, Ivana, Pirih Svetina, Nataša, Ponikvar, Andreja](#), Gremo naprej. Učbenik za nadaljevalce na tečajih slovenščine kot drugega ali tujega jezika, Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2009.
- Opisi ravni jezikovnega znanja, The Alte Can Do Statements – A Slovene Version, Universitas publishing house, Krakow 2004, str. 10–19

INTERNETNI VIRI

- Kaj potrebuje tujec za vstop v Republiko Slovenijo?, <http://e-uprava.gov.si/e-uprava/dogodkiPrebivalci.euprava>, pridobljeno 13. Decembra 2011, 13.35 h.
- Seznam držav, ki ne potrebujejo vizumov, http://www.mzz.gov.si/fileadmin/pageuploads/konzulara/Tujci_vstop_v_Slovenijo_brez_vizumov_slo.pdf, pridobljeno 15. januar 2012, 9.04 h
- Izpit iz slovenščine na osnovni ravni, http://www.centerslo.net/l2.asp?L1_ID=3&L2_ID=19&LANG=slo, pridobljeno 15. februar 2012, 14.18 h
- Albanska abeceda, <http://sl.wikipedia.org/wiki/Alban%C5%A1%C4%8Dina>, pridobljeno 4. marec 2012, 10.35 h
- Cirilična abeceda, <http://sl.wikipedia.org/wiki/Abeceda>, pridobljeno 3. marca 2012, 12.10 h
- Arabska abeceda, <http://www.omniglot.com/writing/arabic.htm>, pridobljeno 3. marec 2012, 12.20 h

Priloga 1: ANKETNI VPRAŠALNIK

IZVAJANJE INTEGRACIJSKIH UKREPOV MINISTRSTVA ZA NOTRANJE ZADEVE NA PODLAGI ZAKONA O TUJCIH IN UREDBE O INTEGRACIJI TUJCEV

Navodilo za izpolnjevanje: Prosimo vas, da naredite križec pri podatku oz. trditvi, ki najbolj ustreza vašemu mnenju. Pri vseh trditvah oz. vprašanjih je možen samo 1 odgovor.

1. Spol ☐ 1 Moški ☐ 2 Ženski	2. Starost ☐ 1 Manj kot 25 let ☐ 2 Od 25 do 30 let ☐ 3 Od 31 do 40 let ☐ 4 Od 41 do 50 let ☐ 5 Več kot 50 let	3. Stopnja izobrazbe ☐ 1 Osnovna šola ☐ 2 Končano poklicno izobraževanje ☐ 3 Končano srednješolsko izobraževanje ☐ 4 Končano višje strokovno izobraževanje ☐ 5 Končano visokošolsko ali univerzitetno izobraževanje ☐ 6 Več
4. Vaš status v RS ☐ 1 Dovoljenje za stalno prebivanje ☐ 2 Dovoljenje za začasno prebivanje ☐ 3 Dovoljenje za začasno prebivanje na podlagi združevanja družine		
5. Vaše državljanstvo Vpišite vaše državljanstvo <input type="text"/>		
6. Kje ste izvedeli za možnost udeležbe na tečajih? ☐ 1 Na radiu oziroma TV ☐ 2 Iz plakatov ☐ 3 Na spletni strani www.infotujci.si ☐ 4 Od prijateljev, znancev, sorodnikov ☐ 5 Preko vloženke in brošure z informacijami za tujce ☐ 6 Na upravni enoti ob urejanju dovoljenja ☐ 7 Drugo		
7 Na upravni enoti so mi nudili potrebne informacije, ki sem jih potreboval v zvezi z obiskom tečaja. ☐ 1 Se popolnoma strinjam ☐ 2 Se delno strinjam ☐ 3 Se ne strinjam		

---

8 Menim, da je znanje slovenskega jezika pomemben dejavnik za življenje v Sloveniji.

- 1 Se popolnoma strinjam
- 2 Se delno strinjam
- 3 Se ne strinjam

9 Menim, da je poznavanje zgodovine in kulture Slovenije pomemben dejavnik za življenje v Sloveniji.

- 1 Se popolnoma strinjam
- 2 Se delno strinjam
- 3 Se ne strinjam

10 Tečaja slovenskega jezika sem se udeležil, ker:

- 1 Želim znati slovensko
- 2 Ker znanje slovenskega jezika potrebujem na svojem delovnem mestu
- 3 Zato, da bom lažje opravil izpit, ki je potreben za sprejem v državljanstvo Republike Slovenije

11 Ali bi se tečaja slovenskega jezika udeležili tudi v primeru, če bi ga morali financirati sami?

- 1 Da
- 2 Ne

12 Z osvojenim znanjem na tečaju se bom lažje sporazumeval v slovenskem jeziku.

- 1 Se popolnoma strinjam
- 2 Se delno strinjam
- 3 Se ne strinjam

13 Tečaj je izpolnil moja pričakovanja.

- 1 Se popolnoma strinjam
- 2 Se delno strinjam
- 3 Se ne strinjam

14 Na katerih področjih življenja v Sloveniji poleg učenja slovenskega jezika, bi po vašem mnenju potrebovali organizirano obliko pomoči?

- 1 Zaposlovanje
  - 2 Šolanje
  - 3 Stanovanjska problematika
  - 4 Drugo
-

15 Kje najpogosteje iščete informacije, ki jih potrebujete pri urejanju različnih življenjskih situacij (npr. na področju šolanja, zaposlovanja, stanovanjski problematiki itd.)

- 1 Upravna enota
  - 2 Internet
  - 3 Ministrstva
  - 4 Znanci, prijatelji, sorodniki
  - 5 Drugo
-

Priloga 2:

ANKETA 2

Spol: M Ž

Materni jezik: _____

Starost: _____

VPRAŠANJA

1. Koliko let že govorite slovensko?
2. Zakaj ste se odločili za življenje v Sloveniji in ne kje drugje?
3. Ali je slovenščina težak jezik. Zakaj?
4. Zakaj ste se odločili za tečaj slovenščine?
5. Kaj Vam dela največje težave?
6. Kakšna se Vam zdi Slovenija kot država?
7. Je bilo težko sprejeti slovensko kulturo in običaje?

- 1) fotokopija potnega lista – pri vseh vrstah delovnih dovoljenj, razen za prosilca za mednarodno zaščito, osebo z začasno zaščito in osebo s subsidiarno zaščito. Če žrtev trgovine z ljudmi in žrtev nezakonitega zaposlovanja nimata potnega lista, lahko priložita drugo dokazilo, s katerim se izkazuje identiteta tujca (STRANKA);
- 2) podatek o plačilu upravne takse za vlogo in delovno dovoljenje – pri vseh vrstah dovoljenj; razen za tujca z začasno ali subsidiarno zaščito, prosilca za mednarodno zaščito ali če mednarodna pogodba tako določa (ZAVOD).

Osebnostno delovno dovoljenje z veljavnostjo enega leta
--

Za samozaposlitev tujca

Podatka, ki ju pridobi zavod po uradni dolžnosti:

- 3) podatek o zakonitem prebivanju v Republiki Sloveniji ob vložitvi vloge;
- 4) podatek o zakonitem prebivanju v Republiki Sloveniji v zadnjem letu pred vložitvijo vloge.

Dokazili, ki ju priloži tujec:

- 5) dokazilo o depozitu lastnih finančnih sredstev v višini 10.000 evrov v obliki potrdila banke s sedežem ali drugo obliko poslovanja v Republiki Sloveniji;
- 6) dokazilo o lastništvu poslovnega prostora v obliki izpisa iz zemljiške knjige, ali dokazilo o najemu poslovnega prostora v obliki najemne pogodbe.

Za samozaposlitev dnevnega delovnega migranta

Podatek, ki ga pridobi zavod po uradni dolžnosti:

- 7) podatek o dovoljenju za začasno prebivanje dnevnega delovnega migranta v zadnjem letu pred vložitvijo vloge.

Dokazili, ki ju priloži tujec:

dokazili iz 5. in 6. točke za samozaposlitev tujca.

Za samozaposlitev tujca, ki ima status rezidenta za daljši čas v drugi državi članici EU

Podatek, ki ga pridobi zavod po uradni dolžnosti:

- 8) podatek o veljavnem dovoljenju za začasno prebivanje v Republiki Sloveniji rezidenta za daljši čas iz druge države članice EU.

Dokazili, ki ju priloži tujec:

dokazili iz 5. in 6. točke za samozaposlitev tujca.

Za samozaposlitev tujca: podaljšanje za eno leto

Podatka, ki ju pridobi zavod po uradni dolžnosti:

- 9) podatek iz poslovnega registra o vpisu tujca kot ustanovitelja ali soustanovitelja osebne gospodarske družbe ali kot samostojnega podjetnika posameznika;
-

10) podatek, da je tujec predlagal obračune davčnega odtegljaja za dohodke iz delovnega razmerja in ima na dan vpogleda v podatke davčnega organa poravnane davke in prispevke iz naslova zaposlitve in dela.

Za samozaposlitev tujca, ki opravlja samostojno poklicno dejavnost

Podatek, ki ga pridobi zavod po uradni dolžnosti:

11) podatek o vpisu tujca v poslovni register za opravljanje samostojne poklicne dejavnosti.

Osebo delovno dovoljenje z veljavnostjo treh let

Za družinskega člana tujca s stalnim prebivanjem ali begunca

Podatka, ki ju pridobi zavod po uradni dolžnosti:

12) podatek o veljavnem dovoljenju za začasno prebivanje, zaradi združitve družine;

13) podatek o priznanem statusu begunca tujcu, čigar družinski član je tujec, ki je vlagatelj, ali podatek o dovoljenju za stalno prebivanje tujca, čigar družinski član je tujec, ki je vlagatelj.

Dokazilo, ki ga priloži tujec:

14) dokazilo, da je tujec, ki je vlagatelj, družinski član tujca z zahtevanim statusom.

Za samozaposlenega tujca

Podatki, ki jih pridobi zavod po uradni dolžnosti:

15) podatek iz poslovnega registra o vpisu tujca kot ustanovitelja ali soustanovitelja osebne gospodarske družbe ali kot samostojnega podjetnika posameznika oziroma vpisu tujca za opravljanje samostojne poklicne dejavnosti;

16) podatek, da je bil tujec ob vložitvi vloge zadnjih 22 mesecev prijavljen v socialno zavarovanje kot samozaposlena oseba v Republiki Sloveniji;

17) podatek, da je tujec predlagal obračune davčnega odtegljaja za dohodke iz delovnega razmerja in ima na dan vpogleda v podatke davčnega organa poravnane davke in prispevke iz naslova zaposlitve in dela.

Za tujca z najmanj poklicno izobrazbo ali pridobljeno nacionalno poklicno kvalifikacijo v Republiki Sloveniji

Podatek, ki ga pridobi zavod po uradni dolžnosti:

18) podatek, da je bil tujec v zadnjih 24 mesecih najmanj 20 mesecev prijavljen v socialno zavarovanje kot zaposlena oseba v Republiki Sloveniji.

Dokazilo, ki ga priloži tujec:

19) dokazilo o najmanj poklicni izobrazbi ali pridobljeni nacionalni poklicni kvalifikaciji v Republiki Sloveniji (dokazilo v skladu s 6. členom pravilnika).

Za dnevnega delovnega migranta

Podatka, ki ju pridobi zavod po uradni dolžnosti:

20) podatek, da je tujec dnevni delovni migrant;

- 21) podatek, da je bil tujec v zadnjih 24 mesecih najmanj 20 mesecev prijavljen v socialno zavarovanje kot zaposlena oseba v Republiki Sloveniji.

Za tujca, ki je zadnji letnik šolanja končal v Republiki Sloveniji in pridobil najmanj visokošolsko izobrazbo

Dokazili, ki ju priloži tujec:

- 22) dokazilo, da je tujec v roku dveh let pred vložitvijo vloge končal zadnji letnik šolanja in pridobil najmanj visokošolsko izobrazbo v Republiki Sloveniji (dokazilo v skladu s 6. členom pravilnika);
23) predlog pogodbe o zaposlitvi, iz katere je razvidno, da se bo tujec zaposlil najkasneje v roku šestih mesecev, ali pisno izjavo tujca, da se bo samozaposlil in prijavil v socialno zavarovanje najkasneje v roku šestih mesecev od izdaje osebne delovnega dovoljenja.

Za tujca, ki je v Republiki Sloveniji zaključil program raziskovalnega dela

Dokazili, ki ju priloži tujec:

- 24) dokazilo, da je tujec v roku enega leta pred vložitvijo vloge zaključil program raziskovalnega dela v Republiki Sloveniji (potrdilo raziskovalne organizacije o zaključku raziskovalnega dela);
25) predlog pogodbe o zaposlitvi, iz katere je razvidno, da se bo tujec zaposlil najkasneje v roku šestih mesecev, ali pisno izjavo tujca, da se bo samozaposlil in prijavil v socialno zavarovanje najkasneje v roku šestih mesecev od izdaje osebne delovnega dovoljenja.

Za družinskega člana tujca, ki je v Republiki Sloveniji zaključil program raziskovalnega dela

Podatka, ki ju pridobi zavod po uradni dolžnosti:

- 26) podatek o veljavnem dovoljenju za začasno prebivanje, zaradi združitve družine;
27) podatek o veljavnem osebnem delovnem dovoljenju tujca, ki je v Republiki Sloveniji zaključil program raziskovalnega dela in je družinski član vlagatelja.

Dokazilo, ki ga priloži tujec:

- 28) dokazilo, da je vlagatelj družinski član tujca, ki je v Republiki Sloveniji zaključil program raziskovalnega dela.

Za družinskega člana tujca s statusom raziskovalca

Podatek, ki ga pridobi zavod po uradni dolžnosti:

- 29) podatek o veljavnem dovoljenju za začasno prebivanje, zaradi združitve družine.

Dokazili, ki ju priloži tujec:

- 30) dokazilo, da je vlagatelj družinski član tujca s statusom raziskovalca;
31) dokazilo, da ima vlagatelj družinski član status raziskovalca (potrdilo raziskovalne organizacije).

Podaljšanje osebnega delovnega dovoljenja z veljavnostjo treh let

Podatka, ki ju pridobi zavod po uradni dolžnosti:

- 32) podatek o veljavnosti osebnega delovnega dovoljenja, ki se podaljšuje;
-

- 33) podatek, da je bil tujec zadnjih šest mesecev pred vložitvijo vloge prijavljen v socialno zavarovanje kot zaposlena ali samozaposlena oseba v Republiki Sloveniji.

Osebnostno delovno dovoljenje za posebne kategorije tujcev in osebnostno delovno dovoljenje na podlagi mednarodne pogodbe

Za prosilca za mednarodno zaščito

Podatka, ki ju pridobi zavod po uradni dolžnosti:

- 34) podatek MNZ, da je tujec prosilec za mednarodno zaščito, da je od vložitve prošnje za mednarodno zaščito minilo najmanj devet mesecev in da odločitev pristojnega organa v tem času še ni bila vročena prosilcu, pri čemer zamude ni mogoče pripisati prosilcu za mednarodno zaščito;
- 35) podatek MNZ, da je ugotovljena tujčeva identiteta.

Za tujca s statusom osebe z začasno zaščito

Dokazilo, ki ga priloži tujec:

- 36) fotokopijo izkaznice osebe z začasno zaščito.

Za žrtev trgovine z ljudmi in žrtev nezakonitega zaposlovanja

Podatek, ki ga pridobi zavod po uradni dolžnosti:

- 37) podatek o veljavnem dovoljenju za prebivanje žrtve trgovine z ljudmi ali žrtve nezakonitega zaposlovanja.

Za osebo s subsidiarno zaščito

Dokazilo, ki ga priloži tujec:

- 38) fotokopijo dovoljenja za prebivanje, iz katerega izhaja, da je tujec oseba s priznano subsidiarno zaščito.

Na podlagi mednarodne pogodbe za čas, ki ga določa mednarodna pogodba

- 39) drugi v skladu z mednarodno pogodbo določeni podatki in dokazila.

Dokazovanje ustreznosti izobrazbe oziroma poklicnih kvalifikacij

V postopku pridobivanja osebnega delovnega dovoljenja državljan tretje države dokazuje:

- v tujini pridobljeno izobrazbo: s fotokopijo overjene listine o izobraževanju in njenim prevodom v slovenski jezik; izvornik listine o izobraževanju, katerega fotokopija se priloži, mora biti predhodno overjen na podlagi Konvencije o odpravi potrebe legalizacije tujih javnih listin (Uradni list FLRJ, št. 10/62) z žigom Apostille ali v primeru, ko tuja država ni podpisnica te konvencije, na podlagi Zakona o overovitvi listin v mednarodnem prometu (Uradni list RS, št. 64/01);
  - v Republiki Sloveniji pridobljeno izobrazbo: s fotokopijo javne listine o izobraževanju;
  - v Republiki Sloveniji pridobljeno nacionalno poklicno kvalifikacijo: s fotokopijo javne listine o pridobljeni nacionalni poklicni kvalifikaciji.
-